

Аюбну китабы

Библияны таржумасыны институту
Москва
2018

Аюбну китабы

Библияны кѳумукъча таржумаларыны электрон къайдаларын ва аудио язывларын ИПБ-ни шу сайтындан язып алма бола:

<http://ibt.org.ru/ru/media?id=KUM>

ISBN 978-5-93943-245-0

© Институт перевода Библии, 2018

Аявлу охувчу!

Сен кьолунга кьумукъ тилге таржума этилген Аюбну китабын тутгъансан. Аюбну китабы Эсги Разилешивню ичине гире. Мунда бек тизив хасиятлы адамны гъакъында хабар юрюле. Амма Аюбгъа объюню яшавунда кѣп къыйынлыкъланы гѣрме тюшген: ол бары мюлкюнден магърюм кългъан, ону бары да авлетлери оъле, объюне де аврув аврув кълбуна. Бу ерде адиллик кълайдадыр дагъы? Шолай дюньяда Аюб нечик яшама герек?

Аюбну кълурдашлары маслагъат этмек учун ону ягъына гелелер, амма олар бираздан кълурдашына бетлемеге гиришелер. Оланы гысабында, эгер де Аюб азап чеге болгъан сонг, шогълар ол объю айыплы. Амма Аюб оланы шо къларавун кълбул этме болмай, неге тюгюл де ол объю шолай аврув азап чегип турар йимик гюнагъ иш этмегенин биле. Ол, Аллагъ булан бетге-бет ёлугъуп, Огълар объюню айыпсызлыгъын ва Ону адилсизлигин исбатлап берме сюе. Ахырда да Аллагъ Объю Аюб булан сёйлей. Аллагъ Аюбну соравларына туврадан жавап бермесе де, бу ёлугъув Аллагъны да, азап чегип турагъан муъминни де ярашывлугъу булан тамамлана. «Яхшы адамлар неге азап чеге?» – деген

сорав жавапсыз кьалгъанда йимик гѣрюне; Аллагъны да, инсанны да ёлугъуву буса биргине-бир жавап болуп токътай.

Китапны беш гесекге айырма ярай: 1) хабар къайдалы гиришив (1–2-нчи башлар); 2) Аюбну оъзюню кьурдашлары булангъы уьч бѣлюкю лакъыры (3–11, 12–20, 21–31-нчи башлар); 3) Элигъуну баш сугъуву (32–37-нчи башлар); 4) Раббибиз Аюбгъа суаллар бере (38–41-нчи башлар); 5) хабар къайдалы ахыр сѣз/эпилог (42-нчи баш).

Умуми кюйде алып къарагъанда, Аюбну китабы бек тизив поэтика тил булан язылгъан. Амма шо тил англамакъ учун оьтесиз къыйын. Мунда ёлугъагъан кѣбюсю ягъуди сѣзлер савлай Библияда бир керен тюгюл кьолланмай, шо саялы да оланы маънасы ончакъы англашылып битмей. Буса да шондан китапны умуми маънасы бирдокъда алышынмай.

Къумукъ тилге Библияны дагъы да шулай китаплары таржума этилген: Яратылыв, Айтывлар, Забур, Янгы Разилешив.

Биз бу китапны гъазирлевде ортакъчылыкъ этгенлени барысына да – таржумачыгъа, редакторлагъа, суратчылагъа гъакъ юрекден разилигибизни билдиребиз.

Библияны таржумасыны институту

Аюб

Гиришиев

1 ¹Уц деген топуракъда Аюб деген адам яшай болгъан. Бу айыпсыз, муъмин, Аллагъдан къоркъуп яшайгъан ва яманлыкъдан ари турагъан адам болгъан. ²Мундан етти улан ва уч къыз тува. ³Аюбну мюлкюнде етти минг кюю, уч минг тюеси, беш юз жут оьгюзю, беш юз тиши эшеги ва шолай да оьтесиз кёп кюлу болгъан. Ол Гюнтувушда яшайгъанлардан барысындан да макътавлусу болгъан.

⁴Аюбну уланлары кеп чекмек учун гезик булан гъарисини уюнде жыйыла болгъанлар. Оьзлер булан ашасын-ичсин деп, олар къызардашларын да чакъыра болгъанлар. ⁵Кеп чегивлени заманы битген сонг, Аюб уланларын оьзюню ягъына чакъырып, оланы гюнагъларындан тазалай болгъан. Ол: «Балики, уланларым гюнагъ иш этип кюйгъандыр, юрегинден Аллагъны мысгъыллап кюйгъандыр», – деп де ойлашып, оланы гъариси учун танг булан яллатып къурбан эте болгъан. Шолай Аюб гъар даим де эте болгъан.

Илбис Аюбгъа къаршы питне сала

⁶ Бир керен малайиклер Раббибизни алдында токъ-тамакъ учун гелелер, олар булан илбис де геле. ⁷ Раббибиз илбисге:

– Къайдан гелдинг? – деп сорай.

Илбис Раббибизге:

– Мен ер юзюнден айлана туруп, бары ерни элlep чыкъдым, – деп жавап бере.

⁸ Раббибиз илбисге булай дей:

– Гъеч Мени къулум Аюбну эслемедингми? Ер юзюнде олдай болуп инсан ёкъдур: айыпсыз, муъмин, Аллагъдан къркъуп яшайгъан ва яманлыкъдан ари турагъан.

⁹ – Негъакъ тюгюл чю дагъы Аюбну Аллагъдан къркъагъаны? – деп жавап бере илбис Раббибизге. – ¹⁰ Сен ону ишлерин шабагъатладынг да, ону туварлары да, сиривлери де ер юзюн толтуруп къойду. ¹¹ Къолунгну узатып йиберип, Аюбну бары малын бир кырып къара чы – шо заман ол да бетинге де тигилип, Сени налатлажакъ.

¹² Раббибиз илбисге:

– Яхшы, ону бары заты сени ихтиярынгда, амма огъар оъзюне къолунгну гётермегей эдинг.

Илбис Раббибизни ягъындан гете.

Аюбну биринчи сынаву

¹³ Бир керен Аюбну уланлары ва кызылары агъанилени уллусуну уьюнде де олтуруп кеп чегип, ашапичип турагъанда, ¹⁴ Аюбну янына бир чавуш гелип, булай дей:

¹⁵ – Бираз ариде оьгюзлер ер сюрюп, тиши эшеклер отлап тура эдилер. Шебея уьлкени халкы буса чапгын этип, оланы гъайдап гетдилер. Олар кьулланы шёшге чанчып оьлтюрдюлер, мен буса шону гъакъында сагъа билдирип болсун учун кьутгъарылгъан биргине-биревмен!

¹⁶ Биринчи чавуш сёйлевюн узатып турагъанда, башгъа чавуш гелип, булай дей:

– Кёкден Аллагъны ялыны тюшюп йиберип, кьойланы, кьулланы яллатып кьойду, мен буса шону гъакъында сагъа билдирип болсун учун кьутгъарылгъан биргине-биревмен!

¹⁷ Биринчи чавуш сёйлевюн узатып турагъанда, уьчюнчю чавуш гелип йиберип, булай дей:

– Гьалдейлилер* уьч бёлюк де болуп, сени тую туварларынга чапгын этдилер, оланы гъайдап гетдилер. Олар бары да кьулланы шёшге чанчып оьлтюрдюлер, мен буса шону гъакъында сагъа билдирип болсун учун кьутгъарылгъан биргине-биревмен!

* ^{1:17} *Гьалдейлилер* – Сыйлы Язывларда Бабилни халкына шулай айтыла.

¹⁸ Биринчи чавуш сёйлевюн узатып турагъанда, бирдагъы чавуш гелип, булай дей:

– Сени уланларынг, кызыларынг уллусуну уьюнде кеп чегип, ашап-ичип турагъанда, ¹⁹ дангылдан таба бирден алатолпан чыгъып гетди де, уьйню дёрт де мююшюнден чайкъады да кьойду. Уьй оланы уьстюне авуп, олар бары да оьлюп кьалдылар, мен буса шону гьакъында сагъа билдирип болсун учун кьутгъарылгъан биргине-биревмен!

Аюб Раббизге макътав эте

²⁰ Шо заман Аюб, туруп йиберип, оьзюню уьстюндеги опуракъларын йыртып пара-пара эте ва башын юлюй. Ол ерге авуп, кьапланып ята ²¹ ва булай дей:

– Анамны кьарнындан ялангъач чыкъдым,
ялангъач гетме де гетермен.

Раббим берген эди, Раббим чыгъарып да алды –
макътавлар болсун дагъы Раббизни атына.

²² Бу затланы биринде де Аюб гьеч гюнагъ иш этмей ва Аллагъны адилсизликде айыпламай.

*Илбис Аюбгъа кьаршы бирдагъы да
питне эте*

2 ¹ Бир керен малайиклер Раббизни алдында токъ-
тамакъ учун гелелер. Шо мурат булан олар булан
бирче илбис де геле. ² Раббиз илбизге:

– Сен кьайдан гелдинг? – деп сорай.

Илбис Раббизге:

– Мен ер юзюнден айлана туруп, шону савлай юрюп чыкъдым, – деп жавап бере.

³Раббибиз илбисге булай дей:

– Гьеч Мени къулум Аюбну эследингми? Ер юзюнде олдай болуп инсан ёкъдур: айыпсыз, муъмин, Аллагъдан къоркъуп яшайгъан ва яманлыкъдан ари турагъан. Оъзюню гюнагъсызлыгъында ол гъали де къатты кюйде тура. Сен бусанг, Аюбну бир айыпсыз оьлтюрсюн деп, Мени огъар къаршы кюйлей эдинг.

⁴– Гъар ким оъзюню башын сакълар! – деп жавап бере илбис. – Оъзюню жанын къутгъармакъ учун инсан бары да затын бережек. ⁵Амма бир къол узатып, ону сюеклерин, къаркъарасын яралап къара чы, ол да тувра бетинге де тигилип, Сени налатлап алажакъ.

⁶Раббибиз илбисге:

– Ол сени ихтиярынгдадыр, амма ону эсен-аман сакълап тур.

Аюбну экинчи сынаву

⁷Илбис Раббибизни янындан гете ва Аюбгъа башындан аягъына ерли аврувлу яралар къопдура. ⁸Шондан сонг, къаркъарасын къырмакъ муратда Аюб балчыкъ савутну къапгъачын да алып, кюлде олтура.

⁹Къатыны огъар:

– Сен гъали де оъзюнгню гюнагъсызлыгъынга илинип турамысан? Аллагъгъа налат да берип, оьлюп къал! – дей.

¹⁰Аюб огъар:

– Сен бир гыакъылсыз йимик сёйлейсен. Биз Алагъдан янгыз яхшы затланы къабул этип, яман затланы къабул этмей турма герекбизми дагъы?

Шуланы биринде де Аюб сёз айтып да гюнагъ этмей.

Аюбну уьч къурдашы

¹¹ Аюбну уьч къурдашы – Теман уьлкели Элипаз, Шуагъ уьлкели Билдат ва Наама уьлкели Сопар огъар къопгъан балагъланы эшителер.* Олар къурдашы булан бирче йыламакъ ва ону гёнгюн алмакъ мурадта, уйлерин де къоюп, ёл чыгълар. ¹² Олар Аюбну арекден гёрюп, гъаран таныйлар. Къурдашлары гынкъгъа тюшюп йылама башлайлар, уьстюндеги опуракъларын йыртып пара-пара этелер ва башларына кюл тёгелер. ¹³ Олар Аюбну къырыйында жабарда етти гече, етти гюн олтуралар. Къурдашланы бириси де огъар гьеч бир сёз де айтма болмайлар, неге тюгюл де олар къурдашы чегип турагъан азапланы гёрюп туралар.

Аюбну биринчи сёйлевию

3 ¹Шондан сонг Аюб сёйлей туруп, озью бу дюньягъа яралгъан гюнню налатлай. ²Ол булай дей:

* ^{2:11} *Теман* – Арабстанны темиркъязыкъ ягъындагъы уьлке. *Шуагъ* – Арабстанны гюнтувуш ягъындагъы уьлке. *Наама* – Арабстанны къыбласындагъы уьлке.

- 3 – Болмагъандай болуп къалсын дагъы
мен тувгъан гюн,
анама: «Яшгъа токътады!» – деген гече де.
- 4 Шо гюн къарангылыкъгъа
айланып къалсын дагъы,
бийиклерден Аллагъ
эсге де алмасын дагъы ону,
шо гюн ярыкъ янмай къалсын дагъы.
- 5 Къарангылыкъ булан тунлукъ
къуршап алсын дагъы шону,
къара булутлар ябып къойсун дагъы шону,
къарангылыкъ ябып къойсун дагъы
шону ярыгъын.
- 6 Къарангылыкъны къолуна
тюшюп къалсын дагъы шо гече,
йылны гюнлерини санавуна
алынмай къалсын дагъы шо гече,
айланы бирине де
къошулмай къалсын дагъы шо гече.
- 7 Негъакъ болуп къалсын дагъы шо гече,
шат кычырыв да чалынмай
къалсын дагъы шо гече.
- 8 Гюнлени налатлайгъанлар да, Ливьятанны*
уятмагъа болагъанлар да
налат берип къойсун дагъы шо гечеге.

* 3:8 *Ливьятан* – денгиз аждагъа, Аллагъгъа къаршы гючлени белгиси; дагъы да къара: Аюб 40:20 – 41:26.

- 9 Сёнюп кьалсын дагъы
юлдузлар танггъа таба;
эртенге бозаргъан кюйде кьалып шо гече,
тангны биринчи ярыгъын да
гёрмеген кюйде кьалсын дагъы шо,
10 анасыны кьарныны эшиклерин
япмагъаны саялы,
гёзлеримден кьайгъыны
яшырмагъаны саялы да.
11 Мени табагъанда неге оьлюп кьалмадым
экен мен,
тувгъандокъ да неге
жан берип кьоймадым экен мен?
12 Не эте эди экен мени кьучагъына тутуп,
кёкюрекден ичирип де мени?
13 Гьали парахат ятып болур эдим,
рагъат юхлап турар эдим
оьзлеге кьурулушлар этген
14 пачаланы, дюньяны
гьакъыллыларыны арасында,
амма чёкгендир оланы шо кьурулушлары гьали,
15 ва шолай да оьзлени кёп алтынлары болгъан,
уьйлерин гюмюшден толтургъан
ёлбашчыланы арасында.
16 Оьлюп тувгъан яш йимик неге басдырып
кьоймады экен мени,
дюньяны ярыгъын гёрюп битмеген бир
нарыста йимик де?

- 17 Шондадыр гюнагълыланы
талашыву тамамланагъаны,
ггалсыз болгъанлар рагъатлыкъ табагъаны да.
- 18 Шондадыр есирлени бирче ял алагъаны,
туснакъчыланы кычырагъанын
эшитмейгени де.
- 19 Гиччилер де, уллулар да тенгдир шонда,
къул да азатдыр оз есини алдында.
- 20 Не учун берилген экен азап чегеген адамгъа
бу гюнню ярыгъы,
не учун берилген экен юреги
дертден толгъан адамгъа да оьмюр?
- 21 Къаравуллап токътар адам оьлюмюн,
амма етишип битмес шо,
гъатта хазнадан да артыкъ излей буса да
ол шо оьлюмюн,
- 22 Сююнч булан, къуванч булан
къабурунда ятажакъ эди шолай адам.
- 23 Не учун берилген экен
оьзюню ёлун къарангылыкъ къуршагъан
адамгъа оьмюр,
Аллагъ оьзюню алдында
тогъас салгъан адам да?
- 24 Кюстюювлерим ашны орнун тутуп токътады;
агъ урувларым да сувгъа ошап къалды.
- 25 Оьзюнден къоркъагъан зат болду чу магъа;
оьзюнден тартынагъан зат да
етишди чи башыма.

26 Не паракатлыкъ,
не рагатлыкъ ёкъдур магъа;
гъеч яллыкъ да ёкъдур магъа,
бютюнлей азаплыкъ етишди магъа.

Элипазны биринчи сёйлею

4 ¹Шо заман Теман уълкели Элипаз булай деп
сеслене:
2 – Эгер де бирев сагъа сёз айтма суйсе,
инжитмесми дагъы сени?
Амма сёйлемей туруп да болмайман!
3 Эсинге алып къой чу сен
кёплеге насигъат береген кююнгнию,
гючсюз болгъан къоллагъа
гюч береген кююнгнию де.
4 Сёзлеринг йыгъылагъанлагъа
таяв болуп токътады,
къартыллайгъан тобукълагъа да
гюч бердинг сен.
5 Гъали сагъа балагълар къопгъанда,
сен гъалсыз болдунгму;
насипсизликни сезип, къоркъуп
токътагъанмысан гъали?
6 Аллагъдан къоркъагъанлыкъдан тююлмю
дагъы сени булай токъташгъанлыгъынг,
таза ёлларынгни себебинден тююлмю дагъы
сени умутунг да?

*Муъминлер Аллагъны къазапланывундан
азап чекмей*

- 7 Ойлашып къара чы:
муъминге оьлмеге тюшгенми экен?
Адиллилер къырылгъанмы экен?
- 8 Мен насипсизликни сюрегенлер де,
балагъланы чачагъанлар да
ишлерини натижаларын тишнейгенин гёрдюм.
- 9 Аллагъны бир уьфюрювюнден
ёкъ болуп къалалар олар,
Ону тынышындан оьлюп де къалалар олар.
- 10 Арсланлар акъыра-къычыра турсунлар –
сынажакъ тишлери къагъарлангъан арсланланы.
- 11 Оьлюп къалажакъ арслан аш тапмаса оьзюне,
Якъ-якъгъа чачылып къалажакъ
тиши арсланны балалары да.

Элипазгъа гъайран гёрюнюш гёрюне

- 12 Магъа бир сёз етишди,
амма янгыз бир сеси
чалынып къалды магъа шону.
- 13 Гечеги гъалек гёрюнюшлени вакътисинде,
инсанлар къатты юхугъа батып турагъанда,
- 14 къоркъунч булан къартыллавукъ
къуршап алды мени,
бютюн къаркъарам
къартыллап йиберди мени де.

- 15 Ругъ уьфюрюп йиберди бетиме мени,
тюк-тюгом эретуруп гетди мени.
- 16 Англап битмей турдум ким экенин ону,
шо буса кырыйымда эди мени.
Нечик буса да бир келпет
гёрюндю гёзюме мени,
бир аста тавуш эшитдим мен:
- 17 «Боламы экен дагы адам
Аллагыны алдында тюз чыгып,
инсан да Яратгъаныны алдында таза болуп?
- 18 Эгер де Аллагъ Оьзюню кьулларына да
инанмай болгъан сонг,
эгер де гьатта малайиклерини
кемчиликлерин де таба болгъан сонг,
- 19 айрокъда адамланы гьакъында не айтарсан?
Олар чы сазбалчыкъдан этилген
уьйлерде* яшайлар,
оланы кюрчюсю чю чангдыр,
гюеден де тынч чы оланы эзме!
- 20 Гече де, гюн де минглеп оьлюп туралар олар;
эс де этмей кьоярсан оланы ёкъ болувун.
- 21 Аркъанлары уьзюлюп гетди
чатырларыны оланы,
оьлюп де гетер олар гьикматлыкъ
не экенни билмеген кююнде».

* 4:19 *сазбалчыкъдан этилген уьйлер* — мунда адамны кьаркъарасы гьакъында сёз юрюле.

Элипазны айыплаву

5 ¹Сюе бусанг, чакъырып къара, амма ким жавап берер экен сагъа?

Малайиклерден кимни чакъырарсан кѐмекге?

2 Къзапланыв дагъытып къояр авлияны,
гюнчюлюк буса оьлтюрюп къояр гьилласызны.

3 Авлияны тамурлашып токътагъанын

оьзюм гѐрген эдим,

амма ёкъ ерден ую налатланып къалды ону.

4 Якълавчусу болмас ону авлетлерини,

дуванларда атышарлар олагъа,

амма къутгъарма бирев де болмас оланы.

5 Ачлар гелимин ашар ону,

гъатта тегенекни арасында оьсегенин де;

амма сувсаплар ону бары жыйгъанын

алып гетип къалар.

6 Насипсизлик топуракъдан чыкъмас,

балагъ да авлакъда оьсмес;

7 оьрлеге учуп гетме гъазир учгъунлардай,

насипсизлик учун яралгъандыр инсан.

*Элипазны оьзюню ишин Аллагъгъа инанып
тапшурмакъ учун этген таклифи*

8 Мен бусам Аллагъгъа чакъырыв этер эдим,

Аллагъгъа инанып тапшуруп къояр эдим

оьзюмню ишимни.

9 Зор, тюшюнме къыйын затланы,

- санавсуз гъайранлыкъланы да этип турар Ол.
10 Ер юзюне янгур явдуруп турар Ол,
авлакъланы да сугъарып турар;
11 Янчылгъанланы оър этип къояр Ол,
йылайгъанлар да оърленип къалар
къутгъарылывгъа багъып.
12 Гъиллачылар уьстюнлюкден
магърюм къалсын деп,
оланы хыялларын бузуп къояр Ол,
13 Гъакъыллыланы оьзлени
гъилласына тутуп къояр Ол,
вагъшилени хыяллары да сёнюп къалар.
14 Гюндюз вакъти къарангылыкъ
къуршап алар оланы;
гюнортада да гечеде йимик
тюртюне юрюй къалар олар.
15 Оланы тиллерини къылычындан
къутгъарып къояр ярлыны Ол;
ону бу дюньяны гючлюлерини къолларындан
да къутгъарып къояр Ол.
16 Шо заман умут болур пакъыргъа,
тюзсюзлюк де авзун къысып токътар.
17 Насиплидир Аллагъ оьзюне гъакъыл береген;
гери урма чы сен такъсырын
Къудратланы Есин.
18 Яра салса да Ол, Оьзю байлап берер;
урса да Ол, Оьзюню къолу булан сав этер.
19 Алты къайгъыдан къутултуп къояр сени,

- еттинчи балагъ да гъеч тиймес сагъа.
20 Ачлыкъда оълюдден къутултуп къояр сени,
ябушувда къылычдан да къутултуп къояр.
21 Тилни заралындан къутулуп къаларсан сен,
балагъ гелмекликден де
къоркъмассан сен гъеч.
22 Балагъны, ачлыкъны уьстюнден
кюлеп къоярсан сен,
къыр жанлардан да къоркъмассан сен гъеч.
23 Авлакъдагъы ташлар булан
бирликде боларсан сен,
авлакъ жанлар да татывлукъда
болар сени булан.
24 Ожагъынг къоркъунчлукъсузда экенин
билип къоярсан сен,
мюлкюнге къарап чыгъып, бары зат
еринде экенин гёрюп къоярсан сен.
25 Наслунг эпсиз кёп экенин билип къоярсан сен,
наслуларынг да топуракъгъа битген отдай
кёп экенин билип къоярсан сен.
26 Чагъында инныргъа салынгъан
будай кюлтедей,
къабургъа гирип къаларсан
шайлы оьмюр де сюрюп.
27 Муна шулай, тергеп къарадыкъ биз буланы –
барысы да гертидир.
Булагъа тынглап, бары затгъа
уьйренип къал чы оьзюнг.

Аюб оъзюню башына тюшген азапларына кант эте

- 6**¹ Шо заман Аюб булай деп жавап бере:
² – Огъ, эгер де азапларымны оылчеп йиберсе,
башыма тюшген балагъны
низамтерезеге салып къараса!
³ Денгизлердеги къайыр бюртюклерден де
артыкъ чыгъар эди шолар –
шо саялыдыр сёзлеримни
байлавсуз экенлиги де.
⁴ Къаркъарама чанчылгъан
Къудратланы Есини окълары,
ругъум тойгъан шоланы агъусундан;
Аллагъ башыма балагъ салгъан мени.
⁵ Къыр эшек отлавлукъда
акъырып айланармы дагъы?
Бугъа да отлугъуну уъстюнде
мангырап айланармы дагъы?
⁶ Тузсуз аш татывлу болурму дагъы?
Йымырткъаны агъында да
бир татыв болурму дагъы?
⁷ Жиргенивюм гелер мени шолай ашгъа;
шудур насипсизликден
мени ашыма болгъан зат.
⁸ Огъ, тилевюм яшавгъа чыкъгъан эди буса,
Аллагъ да умутумну кютген эди буса –
⁹ дагъытып къояр эди Аллагъым мени,
Оъз къолу булан йыгъып къояр эди!

- 10 Яллыкъ табар эдим шо заман мен,
токътамайгъан аврувумда
сююнчню де табар эдим,
неге тюгюл де Сыйлы Аллагъны сёзлерин
гери урмадым мен.
- 11 Умут этмек учун къайдан алайым экен гючню?
Чыдап турмакъ учун
ахырым нечик болур экен мени?
- 12 Мендеги гюч ташдагъы гючге ошаймы дагъы?
Багъырдан этилгенми дагъы
къаркъарам мени?
- 13 Насип магъа арт берген сонг,
оъзюме кёмек этмек учун
гюч болурму дагъы менде?

Аюбну инамсыз къурдашлары

- 14 Къурдашына рагъму этмеген адам
Къудратланы Есини алдында
къоркъувун тас этип къояр.
- 15 Амма ташгъындай,
ййылып гетеген оъзенлердей
инамсыздыр къурдашларым мени,
16 ириген бузлардан къаралып гетип,
ириген къарлардан шишип йиберип,
17 ёкъ болуп къалар яллава:
гюн къыздыргъанда ёкъ болуп къалар олар.
- 18 Кериванлар ёлундан къайтар,
дангыллагъа да ёлланып, къырылып къалар.

- 19 Тема уылкедеги кериванлар сув излеп айланар,
Шеба уылкедеги савдюгерчилер
умут этип турар.
- 20 Ялгъан болуп чыгъар оланы умуту;
шонда янгыз алданмакъ учун гелер олар.
- 21 Сиз де гъали тап шо кюйде
бир зат да тюгюлсюздюр;
гёрюп мени къайгъымны, къоркъуп гетерсиз.
- 22 Девлетигизден магъа бир зат
савгъат этигиз деп
неде мен учун акъча беригиз деп
тиледимми дагъы мен?
- 23 Душманны къолундан къутгъарыгъыз деп мени
неде тонавчуланы къолундан
сатып алыгъыз деп тиледимми дагъы мен?

Аюб оъзю муъмин экенлигин токъташдыра

- 24 Уйретигиз чи мени, мен де тынып къаларман;
къайда хата болгъанымны гёрсетигиз чи.
- 25 Нече де авур тиер герти сёз!
Амма нени исбат этди экен
оьпкелевлеригиз сизин?
- 26 Айыпгъа тутма сюемисиз дагъы
сёзлеримни мени?
Умут уьзгенни сёзлери
бир елге ошагъан затмы дагъы?
- 27 Етимлени уьстюнден чёп
салып айланар эдигиз сиз,

- кѳурдашларыгъызны да
сатып турар эдигиз сиз.
- 28 Амма тилеймен, бир кѳарагъыз чы магъа.
Бетигизге де кѳарап,
ялгъан айтарманмы дагъы мен?
- 29 Сабур болугъуз чу, адилсиз болмагъыз чы;
сабур болугъуз чу,
гъали де гъакъман чы дагъы мен!
- 30 Мени сѳюзюмде тюзсюзлюк бармы дагъы?
Авзум ялгъан сѳзлени гертиден айырып
билмесми дагъы?

Аюб къайгъыра ва яшавдан кюсгенин айта

- 7** ¹Авур загъмат тюшмейми дагъы
бу дюньяда инсанны уьстюне?
Ялчыны яшавуна ошавлудур ону яшаву.
- 2 Ахшамгъы салкъынлыкъны
кѳаравуллап токътагъан кѳулдай,
алапасына бозарып турагъан ялчыдай,
- 3 тап шолай мени оьмюрюм де
азаплардан толгъан,
гечелерим де агъулангъан мени.
- 4 Ятагъанда: «Къачан турар экенмен?» – деп
ойлаша къаламан,
амма нече де узакъ гечелер, мен де
танг къатгъанча авлана тураман.
- 5 Хуртланып, ярагъа толуп битген
кѳаракъарам мени,

- гёнюм де ярылып, иринленип тура.
6 Оьмюрюм нече де чалт оьтюп бара мени,
бир умутсуз ахырына багъып алгъасай шо.
7 Оьмюрюм бир уьфюрюв экенни
эсге алып кьой чу, Аллагъым,
энни насип де гёрюнмес гёзлериме мени.
8 Мени гёреген гёзлер бираздан
мени гёрмейген болуп кьалар;
гъызымны да тапмассан мени.
9 Булутлар аз болуп,
ёкъ болуп кьалагъаны йимик,
ахыратгъа тюшгенлер де
чыкъмас шондан кьайтып.
10 Дагъы кьайтмас олар уйлерине оьзлени,
эсге алмас эли де оланы.
11 Шо саялы пысып турмасман мен —
бары кьайгъымны айтып берермен,
бары кантымны да этермен.
12 Денгиз яда денгиздеги аждагъаманмы дагъы мен
Сен Къаравулчу болуп кьалмагъа
уьстюмде мени?
13 Бир сама: «Тёшегим гёнгюмню алар,
къайгъымны ятивум солкъ этер», — деп
ойлашсам,
14 шолай Сен де тюшлер булан
къоркъутуп кьоясан мени,
гъайран гёрюнюшлер булан да
уьркютюп турасан мени,

15 шо заман, шо кьаркьараны ичинде тургъанча,
тынышым да битип, оьлген кьолайдыр магъа.
16 Гёрюп ярамайман яшавну мен –
даимликге де тьогюл бу оьмюр.
Менден ари тай чы –
бир тарыкъсыз затдыр яшавум мени.

Аюб Аллагъ булан сёйлей

17 Ким болуп кьалгъан инсан,
оьзюн булай оьр этип кьоярдай Сен,
оьзюне тергев бакъдырып турардай Сен,
18 гьар гюн эртен уьстюне барып турардай Сен,
гьар мюгьлетде сынап турардай Сен?
19 Менден ари таймасмы экенсен дагъы Сен,
тюкюрюгюмню ютма
кьоймасмы экенсен дагъы Сен?
20 Гюнагъ этген бусам да,
башгъа Сагъа не зарал этгенмен?
Гьей инсанланы уьстюндеги Къаравулчу!
Неге кьуру окъ булан уруп
турасан магъа Сен?
Неге юк болуп кьалдым мен Сагъа?
21 Неге гечип кьоймайсан этгенлеримден мени,
неге гечип кьоймайсан
гюнагъларымдан да мени?
Бираздан, кёп гетмей гирермен
къара жабаргъа;
гьызымны да тапмассан Сен мени.

Билдатны биринчи сөйлөвү

- 8** ¹ Шо заман Шуагь уьлкели Билдат булай деп
сеслене:
- ² – Узакъ сөйлөп турармы
экенсен дагъы булай сен?
Сени сөзлеринг гючлю ел йимикдир!
- ³ Адилсизлик этерми дагъы Аллагъ?
Гертини терс этерми дагъы Кьудратланы Еси?
- ⁴ Эгер де авлетлеринг Огъар къаршы
гюнагъ этген болгъан сонг,
овзлени гюнагъларында
батдырып кьойду Аллагъ оланы.
- ⁵ Амма Аллагъны атын да тутуп
чакъырыв этсенг сен,
Кьудратланы Есине дуа да этсенг,
⁶ эгер де сен гюнагъдан таза да болуп,
герти муъмин де дюр бусанг,
даим де якълап турар Ол сени,
тийишли ерге де къайтарар Ол сени.
- ⁷ Гележегинг шонча да зор болар чы сени,
алда болгъан ишлер тюк чакъы да
гёрюнмес сагъа.

Къылыкъсызланы ва муъминлени яшаву

- ⁸ Алдагъы наслулардан сорап къара чы,
ата-бабаларындан къалгъан къайдаларына
тергев бер чи,

- 9 биз чи тюнегюн гелгенлербиз,
гъеч билегенибиз де ёкъ чу бизин,
бир гёлентки йимикдир бизин
бу дюньядагъы оьмюрюбюз.
- 10 Сени уьйретмесми экен,
насигъат бермесми экен олар,
Оьзлени гъакъыллы сёзлерин де
айтмасмы экен дагъы?
- 11 Батмакълыкъ ёкъ ерлерде
оьсерми дагъы къыякъ?
Бавукълукъ ёкъ ерлерде де
гётерилерми дагъы къамуш?
- 12 Гъалиге яшыл кююнде шолар,
гесилме де гесилмеген,
амма бары да отлардан тез къуруп къалар шолар.
- 13 Шолай чы къысматы
Аллагъны унутгъанланы барысыны да,
умуту да оьлюп къалар аллагъсызланы.
- 14 Осал чы оланы аркъатаяву,
Мияны аву йимик чи оланы аманлыгъы да.
- 15 Таянар ол оьзюню уьюне – чыдамас шо да,
тутма къарар шону –
болмас аякъ уьстде токътап.
- 16 Чечекленип турса да шолар гюнню тубюнде,
узатып турса да бавну уьстюнден бутакъларын;
17 тамурлары булан таш тёбелени
чырмап да къойсун,
тамурлары гюч берип, бирден гётерилип гетсин,

- 18 амма юлкѳунуп алынар шолар,
ана топуракъ да булай деп гери урар оланы:
«Бир заманда да гѳрмегенмен мен сизин».
- 19 Шудур шоланы яшавундагъы бары сююнчю!
Топуракъдан буса башгъалары чыгъып гелер.
- 20 Шоллукъда гери урмас Аллагъ айыпсызны,
кѳмек этмес ямангъа да Ол.
- 21 Ондан къайры да, кюлкюге
толтуруп къояр Ол авзунгну сени,
кѳуванч булан да толтуруп къояр
эринлерингни сени.
- 22 Уят басып къояр душманларынгни сени,
ѳкъ болуп къалар
ожакълары да къылыкъсызланы.

Аюбну Аллагъгъа къаршы токътама гючю ѳкъ

- 9** ¹Шо заман Аюб булай деп жавап бере:
²— Герти чи, билемен мен шолай экенин.
Амма инсан Аллагъны алдында
тюз болуп чыгъармы экен?
- 3 Эгер де инсан Ону булан эришме суйсе де,
минг суалындан бирине де
жавап берип болмас эди.
- 4 Зор гъакъыллыдыр, къудратлыдыр Аллагъ!
Кимдир Ону булан эришип, сав къалгъан?
- 5 Инсанлардан ихтиярсыз тавланы
йылышдырып къояр Ол,
къазаплангъанда чѳкдюрюп де къояр шоланы.

- 6 Ерни тербетер Ол, йылышдырар шону,
кюрчюлери де къартыллап гетер шону.
- 7 Гюнешге буйрукъ берер Ол,
ярыкъ бермейген этип къояр шону да;
юлдузланы да янагъанын токътатып къояр Ол.
- 8 Янгыз Олдур кёклени узатып къоягъан,
денгиз толкъунлагъа басып юрюйген де.
- 9 Олдур Етти юлдузну да, Орионну да,
юлдузланы гюплерин де,
къыбладагъы буржланы да яратгъан.
- 10 Зор затланы, англама къыйын затланы,
санавсуз гъайранлыкъланы да яратар Ол.
- 11 Муна, алдымдан юрюп гетер Ол,
мен буса гёрме де гёрмесмен Ону,
Обтюп гетер къырыйымдан,
мен буса эс де этмесмен Ону.
- 12 Муна, къагъып тутар Ол,
кимдир Ону токътатып болажакъ?
Кимдир Огъар:
«Сен этеген недир?» – деп соражакъ?
- 13 Къзапланывун жыйып
сакълап турмас Аллагъ;
Рагъавну* кёмекчилери де
йыгъылып токътар алдында Ону.
- 14 Нечик эришип боларман дагъы
мен Ону булан?

* 9:13 *Рагъав* – денгиз аждагъа.

- Къайдан табарман дагъы
 Огъар къаршы сёзлени де?
- 15 Тюз бусам да, болмас эдим жавап къайтарып;
 янгыз рагъму эт деп ялбарып
 болур эдим Дуванчыма мен.
- 16 Эгер де мен чакъырып,
 Ол да сесленип жавапланса да,
 Ол магъа тынглап турар эди деп
 инанмасман мен.
- 17 Магъа алатолпандай чапгъын этип Ол,
 бир айыпсыз артдырып турар
 яраларымны мени;
- 18 гъеч яллыкъ тапма къоймас магъа,
 къайгъыдан да толтуруп къояр мени.
- 19 Нечик гюч сынап боларман дагъы
 Ону булан мен? Зордур чу Ол!
 Нечик чыгъайым Ону булан дувангъа?
 Кимдир дувангъа гелтирип болажакъ Ону?
- 20 Тюз бусам да, авзумдур магъа дуван этежек;
 эгер де бютюн бусам да,
 шодур магъа гукму чыгъаражакъ.
- 21 Айыплы тюгюлмен мен, амма
 агъамиятлы тюгюлдюр гъали магъа шо;
 къюдюрюп битди озъюмню яшавумдан мени.
- 22 Дюр, башгъа тюгюл, шо саялыдыр
 булай деп айтагъаным да:
 «Айыпсызны да, къылыкъсызны да
 оьлтюреген Олдур».

- 23 Бирден балагъ къопгъанда,
Олдур кюлеп къоягъан
айыпсызланы ассилигине.
- 24 Уълке къылыкъсызланы къолуна тюшгенде,
Олдур дуванчыланы сокъур этип къоягъан.
Ол тюгюл буса, кимдир дагъы?

Аюб озъюню гючсюзлюгюне толу кюйде мюкюр бола

- 25 Чавушдан да чалт оътюп бара оъмюрюм мени;
бир яхшылыкъ да гёрмеген кюйде
учуп гетип бара шо;
- 26 гъавуна кёкден тюшюп
гелеген къаракъушлардай,
чалт къайыкълардай лагъ болуп бара шо.
- 27 Эгер де: «Унутарман кантларымны,
къоярман къайгъымны,
шат да боларман!» – деп
айтып бола болгъан бусам.
- 28 Амма къартыллап тура
къоркъмакълыкъдан гъар саным мени,
билемен мени айыплы
гъисаплажагъынгни Сен.
- 29 Айыпгъа тарылгъан болгъан сонг мен,
бошуна ябуша туруп не этейим дагъы мен?
- 30 Гъатта къар сув булан жувунсам да,
къолларымны сапун булан тазаласам да,
шо заманда да насгъа
чомуп къоярсан Сен мени,

32 гьатта опурагъымны да жиргенивю гелир магъа.
Оъзюне жавап къайтарардай, бизге дувангъа
эришивлюкге чыкъма болар йимик,
мени йимик инсан тюгюл чю Ол.
33 Адилли дуван этер йимик бизге
арачы ёкъдур арабызда бизин,
34 Ону зор къоркъунчу
дагъы инжитмесин учун мени,
Ону гъасасын менден бир янгъа
тайдырар арачы да ёкъдур.
35 Ондан гъеч тартынмайлы,
айтар эдим шо заман мен,
неге тюгюл де шолай
тюгюлмен чи оъзюм мен.

Аюб Аллагъны адилсиз деп айыплай

10 ¹Гёнгюм чыкъгъан яшавдан;
кантымны айтайым гъали,
жаным ачытып сёйлеймен мен.
2 Мен Аллагъгъа: «Айыпгъа тартма мени.
Айт чы, неге душман тутасан
Сен мени?» – дермен.
3 Неде вагъши болмакъны арив гёремисен Сен?
Къылыкъсызланы хыялларын яхшы гёрюп,
Оъз къолларынг булан яратгъанны
гёрюп ярамаймысан?
4 Инсанланыки йимикми дагъы
гёзлеринг Сени?

- Инсанлар къарайгъанда йимик
къараймысан дагъы Сен?
- 5 Инсанланыки йимикми дагъы оьмюрюнг Сени?
Инсангъа чакъы берилгенми дагъы
йыллар де Сагъа?
- 6 Негер алгъасайсан айыбымны тапма мени,
негер излеп айланасан гюнагъымны да мени?
- 7 Билесен чи айыплы тюгюлюмню мени.
Бирев де къутгъарып болмас Сенден мени.
- 8 Сени къолларынгдыр
мени ясагъан да, яратгъан да,
гъали буса оьлтюре турамысан мени?
- 9 Мени сазбалчыкъдан йимик ясагъанынгны
эсге алып къой чу Сен.
Гъали энни кюлге
дѐндюрюп къоямысан дагъы мени?
- 10 Сен тюгюлмю эдинг дагъы
сют йимик тѐгюп къойгъан мени,
бишлакъ йимик къатдырып
къойгъан да мени?
- 11 Сен тюгюлмю эдинг дагъы магъа
гѐн де, къаркъара да берген,
Сюеклер, сингирлер булан
бирикдирип къойгъан да?
- 12 Сенсен чи магъа яшав савгъат этген де,
рагъму гѐрсетген де,
Сени гъайынг булан эди
ругъум да сакъланып турагъаны.

- 13 Амма шудур Сен юрегингде
яшырып сакълагъан,
Сен шуну ойлашып турагъанынгны да
билемен мен:
- 14 эгер де гюнагъ этип къойсам мен,
билежексен шону Сен,
гюнагъымны да гечмежексен мени.
- 15 Эгер де айыплы бусам мен,
адаршай болсун магъа!
Амма тюз болуп чыкъсам да,
гъеч башымны гѳтерип болмасман мен,
неге тюгюл де тойгъанман
уялмакълыкъдан мен,
биябур болуп да битгенмен мен.
- 16 Эгер де башымны гѳтерип къойсам мен,
арсландай атыласан магъа Сен,
къайтып-къайтып къоркъутасан мени
гючюнг булан Сен.
- 17 Янгы шагъатланы гелтиресен магъа къаршы Сен,
къазапланывунг да арта магъа къаршы Сени,
янгы-янгы асгерлени де бакъдырасан
магъа къаршы Сен.

Аюб Аллагъдан обзюн къойсун деп тилей

- 18 Не эте эдинг Сен анамны къарнындан
чыгъарып алып мени?
Облюп къалгъай эдим мен,
бирев де гѳрмей къалгъан буса эди мени.

- 19 Бир де яшамай кьалмакълыкъ да,
анамны кьарнындан гьазир
къабургъа гёчмеклик де,
огъ, нече де тизив болар эди мен учун.
- 20 Нече де кьысгъа тюгюлмю дагъы
обмюрюм мени?
Къой чу мени, бир аз мюгълетге
яллыкъ табайым чы мен.
- 21 Къайтмас ёлгъа тюшейим чи мен,
къарангы, тун къарангы якълагъа багъып,
22 обзюнде бир зат да ёкъ,
обзюнде янгыз къарангылыкъ шавла береген
тун къарангы гечелери булангъы
уълкеге багъып.

Сопарны биринчи сёйлево

11 ¹Шо заман Наама уълкели Сопар булай деп сёйлей:

- 2 – Кёп сёзлер жавапсыз кьалсынмы дагъы?
Сыйпап сёйлейгенлер
тюз болуп кьаламы дагъы?
- 3 Сени бош сёзюнг адамланы авзуларын
кьысдырармы дагъы?
Эгер де сен мысгъыллай бусанг,
бир уялтмасмы дагъы сени?
- 4 Сен: «Уйретивюм тюз чю мени,
тазаман чы обзюм де Сени алдынгда», –
дейсен.

5 Огъ, эгер де Аллагъ жавап къайтаргъан эди буса,
сагъа къаршы авзун ачгъан эди буса,
6 бир сырлы гъакъылны да ачгъан эди буса,
бириси якъны да гёрсетген болур эди Аллагъ.
Гюнагъларынгны бир пайын
Аллагъ ёкъ этип къойгъанын билип къой чу.

*Аллагъны гъикматлыгъына тюшюнме
бажарылмас*

7 Аллагъны теренликлерине
тюшюнме болурмусан дагъы?
Ахыргъа ерли англап битермисен дагъы
Къудратланы Есин?
8 Кёклерден де бийик чи Ол – гъеч этип
болагъанынг бармы сени?
Ахыратдан да терен –
гъеч билип болагъанынг бармы сени?
9 Ер юзюнден де узундур,
денгизден де генгдир Ону оьлчевю.
10 Эгер де къагъып тутуп,
зиндангъа ташласа Ол,
дуванын чакъырса да – кимдир Огъар
пуршав этип болажакъ?
11 Ким ялгъанчы экени белгили чи Огъар;
гёрюп тура чы Ол яманлыкъны –
тергевсюз къоярмы экен дагъы ону?
12 Къыр эшек адамгъа айланып кълса,
шо заманда чы авлия гъакъыллы болажагъы.

Аюб товбагъа тюше, Аллагъ ону савгъатлар

13 Амма Огъар юрегингни салсанг сен,
кьолларынгны да узатсанг Огъар багъып,
14 эгер де гюнагъ этеген кююнгню кьойсанг,
нукъсанлыкъланы да ёкъ этсенг ожагъынгдан,
15 гъеч илыкъмай гётерип ююрсен башынгны,
тюз токътарсан, кьоркъмассан бир затдан да.
16 Унутарсан насипсизлигингни шо заман сен,
агъылып гетген сувдай
янгыз эсингде кълалыр шо сени.
17 Гюнортадан да ачыкъ болур яшавунг сени,
къларангылыкълны ёюп кьояр танг да.
18 Парахат болурсан сен – умут бар чы дагъы;
якълав да табып, рагъат юхлап боларсан.
19 Ятарсан, гъеч ким кьоркъутмас сени,
ялынып айланар кёплер алдынгда сени.
20 Кълылыкълсызланы гёзлери буса
кълайтып кълалар,
гирип яшынма ер де болмас олагъа.
Жанбазардагъы тынышдыр оланы умуту.

Аюбну Аллагъгъа къларшы токътاما гючю ёкъ

12 ¹ Шо заман Аюб булай деп жавап бере:
² – Гъы, озокъда, янгыз
инсанларсыздыр сиз,
гъакълылыгълыз да обзюгюз булан
облюп кълалар!

- 3 Амма сизинки йимик
 гъакъылым бар чы мени де;
бир де кем ерим ёкъ чу мени сизден,
ким бар экен шу затланы барын да билмейген?
- 4 Кюлкюге къалдым
 къурдашларымны алдында мен,
Аллагъгъа чакъырыв эте эдим чи мен,
жавап бере эди чи Ол да магъа!
Муъмин, бир айыпсыз болгъан инсан,
кюлкюге къалдым чы мен!
- 5 Ким девлетли де болуп,
 наsipсизни гёрюп ярамай буса,
оъзю сюрюнюп токътар бираздан.
- 6 Талавурчуланы ожакълары
 къоркъунчсузлукъда чы,
Аллагъны къзапландырагъанлар да
 парахат чы,
бир де башгъа тюгюл
 Аллагъны къолгъа алгъандай.

Аллагъ Оъзюню бютюн яратывуна англав берген

- 7 Амма гъайванлардан сора чы,
 уьйретер олар сени,
кёклердеги къушлардан сора чы,
 айтар олар сагъа.
- 8 Топуракъ булан лакъыр эт чи,
 наsigъат берер шо сагъа.
Денгиздеги балыкълар да билдирер сагъа.

- 9 Кимдир оланы арасында
буланы барын да
Раббибиз яратгъанын билмейген?
- 10 Гъар-бир жаныварны яшаву Ону къолунда чы,
тап шо кюйде гъар-бир инсанны тынышы да.
- 11 Къулакъ тюгюлмю дагъы сёзлени айырагъан,
тил де тюгюлмю дагъы
ашны татывун билдиреген?
- 12 Тамазалагъа да тюгюлмю дагъы
гъакъыл хас экени?
Узакъ объмюр тюгюлмю дагъы
англавлу этегени?

Бары зат Аллагъны ихтиярында чы

- 13 Аллагъда чы гъакъыл да, къудрат да;
Онуки чи маслагъат да, англав да.
- 14 Эгер де Ол бузуп къойса,
гъеч тиргизип болмас бирев де,
эркинликге чыкъмас Ол туснакъ этгенлер де.
- 15 Эгер де сувланы токътатып къойса Ол, къур-
гъакълыкъ башланар,
йиберип къойса, сув алып къояр ер юзюн.
- 16 Онда чы къудрат да, гъикматлыкъ да;
Ону ихтиярында чы алдангъан да, алдатывчу да.
- 17 Ялаланякъ этип къувалар вазирлени,
агъмакълар этип къояр дуванчыланы да Ол.
- 18 Пачаланы халатларыны белбавларына
чечип ташлап,

- 19 хапта опуракълар гийдирип къояр олагъа.
Ялаланякъ этип къувалар дин къуллукъчуланы,
йыгъып къояр гючлюлени де Ол.
- 20 Сёзюн кыркъып къояр бажарывлу ойчуланы,
гъакъылсыз этип къояр тамазаланы да Ол.
- 21 Биябур этип къояр бийлени,
савутсуз этип къояр зор гючлюлени де Ол.
- 22 Ол чу къарангылыкъны теренликлерин
ачып къоягъан,
тун къарангылыкъны да ярыкъгъа
чыгъарып къоягъан.
- 23 Ол чу халкъланы оър этеген де, ер этеген де,
оланы артдырагъан да, чачып къоягъан да.
- 24 Ол чу ер юзюндеги пачаланы
англавсуз этип къоягъан,
бир ёлсуз дангыллагъа чыгъарып къоягъан да.
- 25 Ярыкъсыз, къарангылыкъда
тюртюне юрюй къалар олар,
эсиргенлердей лавлай да турар олар.

Аюб Аллагъны дувангъа чакъыра

- 13** ¹Гёзлерим гёрдю буланы барын да,
къулакъларым эшитди,
гъакъылым да англады.
- ² Сиз билегенни мен де билемен;
сизден яман ерим ёкъ чу мени.
- ³ Амма Къудратланы Еси булан
сёйлеме сюер эдим мен,

- Аллагъ булан эришме де сюер эдим
масъалама байлавлу.
- 4 Сиз буса ялгъан булан
сав этме къарайсыз мени,
бир umpaгъатсыз эмчилерсиздир
сиз барыгъыз да.
- 5 Огъ, бирден тынып
къалгъай эдигиз барыгъыз да!
Гъикматлыкъ болур эди сизин учун шо.
- 6 Тынглагъыз чы далиллериме мени,
къулакъасыгъыз чы авзумдан
чыгъагъан бетлевлеге.
- 7 Аллагъ учун ялгъан айтармысыз дагъы сиз,
Ол учун алдатып да юрюмюсюз дагъы?
- 8 Аллагъ учунму дагъы тюз тюгюл затны
сёйлейгенигиз сиз,
Аллагъ учунму дагъы ябушагъаныгъыз да сиз?
- 9 Эгер де сизин сынап йиберсе Ол, не этерсиз сиз?
Адамланы алдатагъанда йимик
алдатма къарармысыз дагъы Ону да?
- 10 Яшыртгъын экиюзлююгююз саялы
такъсырламай кёймас Ол сизин.
- 11 Къоркъутмаймы Аллагъны зорлугъу сизин?
Къуршап алмаймы Ону алдындагъы
уллу къоркъунчлукъ сизин?
- 12 Бир къара кюлдюр калималарыгъыз сизин,
сазбалчыкъдай аркъатаявдур
сизин аркъатаявугъуз да.

- 13 Тыныгъыз чы, мен буса сёйлейим;
сонг не суйсе де бола тургъай эди магъа.
- 14 Къоркъунчлардан тартынмасман мен,
оъзюмню де къызгъанмасман мен*.
- 15 Аллагъдыр мени оьлтюреген,
амма янгыз Оъзюнедир мен умут этеген;
Аллагъны алдында якълап турарман
оъз ёлумну мен!
- 16 Шодур мени къутгъарагъан,
имансыз инсан тавакаллыкъ этмес чи
Ону алдында токътама!
- 17 Къулакъасыгъыз чы сёзлериме мени;
къулакъларыгъызгъа гирип къалсын
сёзюм мени.
- 18 Муна, дувангъа бара тураман мен,
айыпсыз тюгюлюмню де билемен мен!
- 19 Бирев сама бармы экен мени булан
тогъа тартып болагъан?
Эгер де бар буса, пысып, оьлюп къаларман мен.
- 20 Экигине-эки тилевюм бар Сагъа, Аллагъым,
дагъы яшынып да турмасман Сенден мен –
- 21 ари тайдыр чы менден къолунгну,
зор къоркъутувунг булан да
уьркютме чи мени.
- 22 Шо заман чакъыр чы мени,
жавапланарман мен де,

* 13:14 Бу аятны таржумасы ёрукъ къайдада этилген.

- неде изну бер чи сёйлеме магъа,
Оъзюнг буса жавап берип къой.
23 Огъ, мен этип къойгъан чакъы
яманлыкълар, гюнагълар?
Гёрсетип къой чу этгенлеримни де,
гюнагъымны да мени.
24 Не саялы юзюнгню
яшырып токътагъансан Сен?
Не саялы мени душман деп гъисаплайсан?
25 Терекден тюшген япыракъны
къоркъута турармысан дагъы Сен?
Къуругъан салам гесекни артындан да
чаба турармысан дагъы Сен?
26 Алданокъ къайгъыны
язып къойгъансан магъа Сен,
жагылликде этген гюнагъларым саялы да
такъсырлайсан Сен.
27 Бугъавлап къойгъансан бутларымны Сен;
тергеп турасан гъар абатымны мени;
аякъ гызларымны алып юрюп турасан.
28 Чирип къалгъандай, гюе тюшген опуракъдай
сан-санындан айрылып къалар инсан.

Инсанны объмюрю къысгъадыр

14 ¹ Къатынгишиден тувгъан инсанны
къысгъадыр объмюрю,

- амма кёпдюр къайгъысы!
2 Чечекдей осьюп, сонг къуруп къалар ол.

- 3 Гёленткидей тайып кьалар, даим болмас.
 Огъармы Сен тергевюнгну бакъдырагъан?
 Онуму Сен дувангъа элтеген?
- 4 Кимдир насдан тазаны айырып болагъан?
 Гъеч бирев де!
- 5 Аз гюнлер берилген чи огъар,
 айларын да санап битгенсен чи ону Сен,
 озьюнден ол чыгъып болмажакъ
 мезгилни де белгилегенсен чи.
- 6 Шо саялы тигилип турма чы огъар Сен,
 иннемей кьоюп кьой чу ону,
 ол бир ялчыдай
 сююне кьалсын чы оьмюрюнден озьюню.

*Аюб озьюню яшамакъ учунгъу умутун Аллагъ буза
 деп кант эте*

- 7 Гъатта терекге де бар чы умут:
 эгер де гесип кьойса терекни,
 жанланып гетер шо,
 янгыдан жалалар йиберип кьояр.
- 8 Тамурлары къартайып кьалса да
 топуракъда шону,
 тёнгеги де оьлюп, чанггъа батып кьалса да,
 9 чечекленип гетер – азгине сувну гьис этсе,
 бутакъ йиберип тербер яш оьсюмлюкдей.
- 10 Инсан буса оьлюп кьалар, ёкъ болар,
 ругъу чыгъып гетер – къайда кьалды ол?
- 11 Кёлню суву битип кьалагъаны йимик,

- оьзенни суву битип,
къуруп къалагъаны йимик,
12 тап шо кюйде инсан да йыгъылып,
турма болмай къалар;
уянмай къалар, кёклер ёкъ болуп къалгъанча,
айыкъмай да къалар юхусундан.
13 Огъ, сыйындыргъан болгъай эдинг
ахыратда мени Сен,
яшыргъан болгъай эдинг къазапланывунг
тайып къалгъанча Сени!
Огъ, бир болжал токъташдыргъан болгъай
эдинг магъа Сен,
сонг буса эсинге гелтирген болгъай эдинг
мени Сен!
14 Бир оьлген сонг, янгыдан
яшама башлармы дагъы инсан?
Къутгъарылывум къачан гелер экен деп,
къуллукъ этеген гъар гюнюмде
къаравуллап турар эдим мен.
15 Чакъырап эдинг Сен,
жавапланар эдим мен де;
сагъынып турар эдинг мени –
Сени къолларынг яратгъан затны.
16 Къоруп сакълап турар эдинг
гъар абатымны Сен,
амма гюнагъымны чы ахтара турмас эдинг;
17 яшырып къояр эдинг айыбымны мени,
билдирмес эдинг этгенлеримни мени.

- 18 Амма тав чөгюп, гесек-гесек
болуп къалагъаны йимик,
яр да оз еринден йылышып
къалагъаны йимик,
19 ташланы сув чарлап турагъаны йимик,
ташгъынлар да топуракъны
чайып къоягъаны йимик,
дагъытып къоярсан Сен де
умутларын инсанны.
20 Къысып турарсан Сен ону,
гетип къалар ол да.
Танымасдай алышдырып къоярсан сыпатын
ону, къувалап да йиберерсен ону.
21 Абуру бармы авлетлерини ону –
гъеч билегени ёкъдур ону;
хатирин къалдырамы оланы –
гъеч гёрегени ёкъдур ону.
22 Янгыз къаркъарасыны авруп турагъанын
гъис этип турар ол,
янгыз озюне яс этип де турар ол.

Элипазны экинчи сөйлөвю

15 ¹Шо заман Теман уълкели Элипаз булай деп
жавап бере:

- ² – Елден алынган билими булан
жавап берерми дагъы гъакъыллы,
гюнтувуш елден толтурармы дагъы
къурсагъын ол?

- 3 Бош сёзлер булан къаршылыкъ
билдирерми дагъы ол,
умпагъатсыз сёзлер булан къаршылыкъ
билдирерми дагъы ол?
- 4 Сен буса Аллагъны алдындагъы къоркъувну да
тас этип токътагъансан,
Аллагъгъа этилеген дуаны да
аз зат гёресен сен.
- 5 Оъзюнгню гюнагъынг уйретди
шолай сёйлеме сени,
къылыкъсызланы тилин уйрендинг сен.
- 6 Мен тюгюлмен, оъзюнгню авзунгдур
сени айыпгъа тутгъан;
оъзюнгню тилингдир сагъа къаршы
шагъатлыкъ этеген.
- 7 Сенмисен дагъы инсанлардан
инг башлап тувгъаны?
Сенмисен дагъы тёбелерден
алда яратылгъаны?
- 8 Аллагъ ойлашгъан сыр
белгилими дагъы сагъа?
Гъикматлыкъ янгыз сеники
болуп къалгъанмы дагъы?
- 9 Биз билмейли, сен билеген не зат бар?
Биз англап болмайгъан,
амма сен англайгъан не зат бар?
- 10 Бизин булан сени атангдан да уллу
акъсакъаллылар да, къартлар да бар.

- 11 Аллагъдан гелеген аз маслагъат
этилдими дагъы сагъа,
аз рагъмулу сѣзлер айтылдымы дагъы сагъа?
- 12-13 Аллагъгъа къаршы
бакъдырып токътатардай ругъунгну,
авзунгдан шолай сѣзлер чыгъардай,
неге талпындыра юрегинг оьзюнгню,
неге йыртыллай гѣзлеринг сени?
- 14 Ким болуп къалгъан инсан
таза болуп къалардай оьзю?
Ким болуп къалгъан къатынгишиден тувгъан
инсан муъмин болуп къалардай?
- 15 Эгер де оьзюню малайиклерине де
инанмай болгъан сонг Аллагъ,
кѣклер де таза болмагъан сонг Ону алдында,
- 16 тюзсюзлюкню сувнудай ичип турагъан инсан
хасокъда таза тюгюлдюр, гюнагълыдыр.

Къылыкъсызланы къысматы

- 17 Тынгла чы магъа,
мен де англатып берейим сагъа;
гѣргенимни хабарлайым сагъа,
- 18 гъакъыллылар айтгъан затланы гъакъында,
аталарыбыздан билгенлени
яшырмайлы хабарларман.
- 19 Янгыз олагъа эди топуракъ берилгени,
ятлар да юрюп айланмай эди оланы арасында.
- 20 Гъар гюн азап чеге къалар къылыкъсыз,

- 21 зулмучуну да кыысгъа болур оьмюрю.
Титиретеген зор тавуш
чалынып турар кзулакъларына оланы;
парахат вакътиде оьлтюрювчю
гелип кълалар ону янына.
- 22 Къарангылыкъдан кзутулма умут да этмес ол;
кыылыч къаравуллап турар тезден ону.
- 23 Аш кыдыра айланар бары ерден ол;
къарангылыкъны гюню ювукъ экенин
билип турар ол.
- 24 Балагъ да, кълайгъы да къоркъутуп турар ону;
давгъа гъазирленген пачадай кыысып турар ону.
- 25 Аллагъгъа къаршы къолун гетерди чи дагъы ол,
Къудратланы Есине де башгетерди чи ол,
26 кълын, кълатты кълалкъан да булан
кълайпанмай, оьктем юрюп турду чу
Огъар багъып.
- 27 Бетине май битип кълалгъаны саялы ону,
къабургълаларына да май
битип кълалгъаны саялы ону,
28 талангъан шагъларда,
бирев де турмайгъан уйлерде,
бузулма, авма турагъан уйлерде
ерлешип кълалар ол.
- 29 Дагъы бай болмас бир де ол:
кетюр болуп токълтар ол,
дагъы мюлккери де кълалмас ер юзюнде ону.
- 30 Кзутулмас къарангылыкъдан ол,

- ялын кзурутуп кюяр бутакъларын ону,
ёкъ этип кюяр Аллагъны авзундан
чыгъагъан тыныш да ону.
- 31 Бош умутгъа аркъатаяй туруп,
алданып къалмасын дагъы ол,
бош умут чу дагъы
къайтарыш болуп токътаякъ огъар.
- 32 Оъзюню заманы етип битгенче,
оъзюню бутакълары яшылланып къалгъанча,
тийишлисин алып токътар ол.
- 33 Юзюм терекдей ташлап кюяр
бишмеген емишлерин ол,
зайтун терекдей тас этип кюяр чечеклерин де ол.
- 34 Наслусуз къалыр алагъсызланы тайпасы,
ялын ёкъ этип кюяр
талавурчуланы ожакъларын да.
- 35 Балагъгъа айлы болуп,
къайгъыны табып токътаны олар,
намартлыкъдан толгъан чы юреклери оланы.

Аюбну жавабы

- 16** ¹Шо заман Аюб булай деп жавап бере:
²– Мен булай затланы кёп эшитгенмен,
янгыз языкъ маслагъатчыларсыздыр
сиз барыгъыз да!
- 3 Ахыр гелирми экен дагъы бош сёзлеге?
Не зат борчлу эте кършы чыкъма сени?
- 4 Эгер де мени орнумда болгъан бусагъыз сиз,

сёйлеп болар эдим сизин йимик мен де;
башыгъызны сёйлеп турар эдим мен,
разисизлик билдирип, башымны
чайкъап турар эдим мен де;
5 ругъландырып турар эдим
сёзюм булан оъзюмню,
маслагъат этип турар эдим
бош даллай булан мен.

Аюбну ваягъы

6 Сёйлей бусам мен, тынмай аврувум мени,
токътасам да, таймай авруйгъаным мени.
7 Огъ, бир гъалсыз этип къойдунг дагъы
Сен мени.
Оьлтюрюп къойдунг
уьюмдегилени барысын да Сен.
8 Оъзюмню гючсюзлюгюм енгип къойду мени;
магъа башгётере гючсюзлюгюм мени,
шагъатлыкъ да эте магъа къаршы шо.
9 Къзапланып, къыйнап тура Аллагъ мени,
гёрюп де ярамай Ол мени;
тишлерин къыжырата магъа Ол;
тигилип, гёз айырмай къарап тура
артымдан душманым мени.
10 Авзуларын да ачып, мысгъыллап туралар
адамлар мени,
къайнаша туруп,
уруп туралар якъларыма мени,

- бирлешип де токътагъанлар магъа къаршы.
11 Муъминсизлеге берип къойду Аллагъ мени,
къылыкъсызланы къолуна
ташлап да къойду мени.
- 12 Парахат эдим мен,
амма сындырып къойду Ол мени,
тутуп йиберип елкемден де,
уватып къойду мени.
Оъзюню окъ урагъан белгиси
этип къойду мени,
- 13 Ону окъчулары къуршап алдылар мени.
Эки ярып къоя буйреклеримни Ол,
аяп да турмай,
ерге тѣгюп къоя обтюмню мени.
- 14 Гъеч сав еримни къоймады къаркъарамда мени,
асгердей юрой магъа багъып.
- 15 Гийме къап онгарып къойдум обзюме мен,
баш да ийдим тап ерге
мангалайым тийип къалгъанча.
- 16 Ваягъ къызартып къойду бетимни мени,
къарангы болуп гетди гѣзлерим де мени.
- 17 Амма ёкъ чу дагъы тюзсюзлюк
къолларымда мени,
дуам да таза чы мени!

Кёклердеги якълавчу

- 18 Гъей топуракъ, яшырып къойма чы
къанымны мени —

- эшитилип кьалсын дагьы
зарлы тавушум мени!
19 Гьатта кёклердедир гьали шагьатым мени,
бийикликде де якълавчум бардыр мени.
20 Къурдашымдыр якълавчум мени;
Аллагьым учундур гёзьяшларымны
агьылагьаны мени.
21 Инсан дуванда къурдашын
якълайгьанда йимик,
Аллагьны алдында якълап турар
якълавчум да мени.
22 Ахырына ете тура чы оьмюрюм мени;
кьайтмас ёлгьа тюше тураман мен де.

- 17** ¹Сынды чы ругьум мени,
ахыр гюнлерим ете тура чы мени,
кьабурдур кьаравуллап турагьан мени.
2 Гертиден де, мысгьыллавчулардыр
токътагьан янымда мени,
кьарап турар гёзлерим де
оланы мысгьыллавларына.

Аюб Аллагьдан оьзюню якълавчусу болсун деп тилей

- 3 Оьзюнг Оьзюнгню алдында
якълавчум болуп кьал чы, Аллагьым.
Дагьы башгьа ким якълап болур мени?
4 Англавдан магьрюм этип кьойдунг
оланы гьакъбылын Сен,

- шо саялы оър болма да кьоймассан
Сен оланы.
- 5 Оъз пайдасы учун
кьурдашларын сатагъанланы
авлетлерини гёзлери гёрмейген болуп кьалар.
- 6 Халкьны авзуна тюшюрюп кьойду
Аллагъ мени,
адамланы бетиме тюкюреген де этип кьойду
Ол мени.
- 7 Тунукълашып кьалды кьайгъыны
кёплюгюнден гёзлерим мени,
гёленткиге ошап кьалды
савлай кьаркьарам да мени.
- 8 Оьтесиз кьоркьуп кьалар муьминлер шондан,
Ачувланып кьалар айыпсызлар да
аллагъсызлагъа.
- 9 Амма оьзюню ёлун
тутуп юрюп турар муьмин,
гюч алып токътар кьоллары тазалар да.
- 10 Гьы, сиз буса – гетигиз гьали кьайтып,
гьакъыллыны табып болмай тураман
арагъызда сизин.

Оълум Аюбну биргине-бир умутудур

- 11 Гетди оьмюрюм мени, умутларым да сёндю,
юрегимни хыяллары да гёмюлдю.
- 12 Гюндюзню гече этип гёрсетелер
кьурдашларым мени.

- «Ювукъдадыр ярыкъ», – дейлер олар,
айланабызны буса
къарангылыкъ къуршап алгъан.
13 Негер аркъатаяйым дагъы мени?
Ахыратдыр уьум мени,
къарангылыкъда тѣшек саларман объюме,
14 Къабургъа да: «Атамсандыр сен мени», – деп,
хуртланы бирисине: «Анамсандыр сен мени»,
башгъасына да: «Къызардашымсандыр
сен де», – деп айтарман.
15 Къайда болур экен умутум мени?
Ким билип болур экен умутумну мени?
16 Ахыратны къапуларына багъып
тюшюп къалармы экен умутум мени?
Топуракъда ятып къалармы экен
мени булан бирче?

Билдатны экинчи сѣйлею

- 18** ¹Шо заман Шуагъ уълкели Билдат булай деп
жаваплана:
² – Къачан токътатарсан сѣйлейгенингни сен?
Ойлашып къара чы, сонг сѣйлербиз.
³ Неге дагъы гъайванлагъа
тенг этип къоясан бизин сен?
Неге сени гѣзюнге
авлиялар болуп гѣрюнебиз биз?
⁴ Къзапланып объюнг-объюнгню
къыйнайсан сен –

бош болуп кьалсынмы дагъы
ер юзю сени учун?
Йылышып гетсинми дагъы
токътагъан ерлеринден ярлар?

Алагъ кылыкъсызны такъсырлар

- 5 Гьакъ герти зат, кылыкъсызны
ярыгъы сёнюп кьалар,
гьатта жыжымы да кьалмас.
- 6 Ожагъындагъы очагъы сёнюп кьалар ону,
чырагъы да кьайтып кьалар ону.
- 7 Къатты басылмайгъан
болуп кьалар абатлары ону,
оьзюню хыялларыны кьурбаны
болуп да токътар ол.
- 8 Тузакъгъа багъып элтер аякълары ону,
тувра торгъа багъып юрюр ол,
9 къапгъунгъа тутулуп кьалар аягъы ону,
къатты кюйде тутуп кьояр тузакъ ону.
- 10 Тузакълар салынар бары ерде ол учун,
къапгъун да кьаравуллап турар ёлунда ону.
- 11 Уллу кьоркьунчлар гелер
дёрт де якъдан огъар багъып,
артын таптап юрюп турар шолар ону.
- 12 Гьавкъатсыз болур ачлыгъындан ол,
балагъ да кьаравуллап болур,
сюрюнгендокъ ол.
- 13 Аврув ашап битдирер гёнюн ону,

- 14 оълюм оъзю гемирип турар санларын ону.
 Ожагъындан – къоркъунчсуз еринден
 юлкъуп аларлар ону,
 уллу къоркъунчланы пачалыгъына* багъып
 гелтирерлер ону.
- 15 От тюшюп къалар ожагъына ону;
 яллайгъан кюкюрт тѣгюлюп къалар уъюне ону.
- 16 Тюпдеги тамурлары къуруп къалар ону,
 оърдеги бутакълары да сѣнюп къалар ону.
- 17 Ер юзюнде эсге алагъан да болмас ону,
 орамларда да гъеч атын тутагъанлар да
 болмас ону.
- 18 Ярыкъдан къарангылыкъгъа багъып
 къуваларлар ону,
 Чангына да батдырарлар бу дюнъядан
 къувалап ону.
- 19 Не авлетлери де, не наслулары да къалмас
 халкъны арасында ону;
 гъеч бирев къалмас оъзюнден сонг
 бир вакътилер ол яшап тургъан ерлерде.
- 20 Гюнбатышда эшитерлер ону гъакъында –
 къартыллап йиберерлер,
 гюнтувушда эшитерлер ону гъакъында –
 титиреп йиберерлер.

* 18:14 ...уллу къоркъунчланы пачалыгъына... – мунда ахырат-
 гъа шолай айтылгъан; тувра «уллу къоркъунчланы па-
 часы» деп айтылгъан.

21 Шолай болуп кьалар кылыксызны уьуне,
Аллагыны танымайгъанланы орунуна.

Аюб Билдатгъа жавап къайтара

19 ¹Шо заман Аюб булай деп жавап бере:
²– Узакъ кыйнап турармы экенсиз мени сиз,
юрегимни де ярып турармы экенсиз
сёзлеригиз булан?
3 Муна, он керен ер этдигиз мени сиз.
Уялмаймысыз дагъы мысгъыллап турма мени?
4 Гертиден де гюнагъ этип кьойгъан бусам мен,
оьзюм булан кьалып кьалсын дагъы
гюнагъым мени.
5 Алдымда хохайланып айланма,
биябурлугъум булан бетлеме
сюе бусагъыз мени,
6 билип кьоюгъуз чу:
Аллагъдыр яманлыкъ этген магъа,
Оьзюню торун да магъа багъып
ташлап кьойгъан Олдур.
7 «Оьлтюре туралар!» – деп кычыраман мен,
амма ёкъдур жавап;
кёмекге чакъыраман мен,
амма ёкъдур якълав магъа.
8 Ёлумну кьыркъып кьойду Ол –
болмайман гьеч оьтюп;
къарангылыкъгъа батдырып кьойду Ол
сокъмакъларымны мени.

- 9 Макътавлугъумну тюшюрюп къойду
 Ол менден,
 тажымны да чечип алды башымдан мени.
- 10 Йыгъып тура бары якъдан Ол мени –
 олюп къаламан мен де.
 Терекни тамурундан юлкъуп алагъандай
 алды Ол умутумну мени.
- 11 Ялын болуп гелди магъа багъып
 къазапланыву Ону.
 Душманы гысаплай Ол мени.
- 12 Тербендилер магъа багъып асгерлери Ону,
 къуршап алдылар дёрт де якъдан мени,
 къошун да къурдулар
 айланасында чатырымны.
- 13 Ареке чыгъарып къойду озьюмден
 къардашларымны мени;
 ят болуп токътадылар ювукъларым да магъа.
- 14 Арт бердилер танышларым магъа,
 унутуп токътадылар къурдашларым да мени.
- 15 Озьюмню уьюмде мен сыйындыргъанлар да,
 къаравашларым да
 ят гёрюп юрюйлер мени,
 оьзленикине йимик къарамайлар магъа.
- 16 Чакъыраман къулумну мен,
 ёкъдур гьеч жавап;
 тилей турма борчлу боламан огъар мен.
- 17 Тазза ялкъгъан къатыным
 тынышымдан мени,

- тазза кюстен кърдашларым да менден.
18 Гьатта гиччи яшлар да гөрюп ярамайлар мени;
бир гөрюнюп кьалсам –
кюлеп туралар уьстюмден мени.
19 Жиргенелер менден
ювукъ кърдашларым мени;
магъа кършы токътагъанлар
оьзлени мен сююп тургъанлар да.
20 Янгыз гөнум де, сюегим де кьалгъан мени,
төгюлюп кьалды бары да тишлерим де мени.
21 Языкъсыныгъыз чы, языкъсыныгъыз чы,
кърдашларым, магъа,
йыгъып кьойду чу дагъы
Аллагъны кьолу мени.
22 Неге гьызарлап юрюйсюз Аллагъдай сиз мени,
неге тоюп битмейсиз къркърарамдан да мени?

Кьутгъарывчубуздуру Аюбну якълажакъ

- 23 Огъ, язылып кьалгъан буса эди
сёзлерим мени,
китапгъа язылып
алынып кьалгъан эди буса шолар.
24 Агъ, эгер де темир гесгич булан
ташгъа оюлуп язылгъан эди буса
гъар даимге шолар!
25 Амма билемен мен:
савдур Кьутгъарывчум мени,
ахырда буса эретурар хумну уьстюнде Ол;

26 гьатта гёнюм арчылып тюшгенде де менден.
Къаркъарамдан магърюм къалып,
гёрермен Аллагъымны мен;
27 мен оъзюм гёрермен Ону,
ят да болмасман Огъар,
оъзюмню гёзлерим булан гёрермен Ону.
Огъ, бир азап чегип тура дагъы
тёшюмде юрегим мени!
28 Сиз буса гъызарлап турасыз мени,
бары балагъларыгъызда мени айыплы гёресиз.
29 Къоркъугъуз чу къылычдан;
дуван не зат экенни билип къалсын деп сиз,
Аллагъны къазапланыву чу дагъы
къылыч булан такъсырлайгъан.

Сопарны экинчи сёйлеву

20 ¹Шо заман Наама уълкели Сопар булай деп
жавап бере:

² – Мендеги талчыкълы ойлар борчлу эте
жавап берме мени,
неге тюгюл де адап тураман мен.
³ Мени биябур этип турагъан
бетлевлени эшитемен мен,
гъакъылым да борчлу эте жавап берме мени.

Сопар къылыкъсызланы къысматын суратлап бере

⁴ Бырынгъыдан берли, инсан бу дюньягъа
яралгъандан берли,

- нечик адатланып гелегенин
 билмеймисен дагъы сен?
 5 Нече де къысгъа бола чы
 къылыкъсызланы шатлыгъы,
 аллагъсызланы къуванчы да
 бир аз мюгълетге узатыла чы.
 6 Кёклеге етип тура буса да оьктемлиги ону,
 булутлагъа тийип тура буса да башы ону,
 7 оьзюню ичинден чыкъгъан насыдай
 чирип къалар ол;
 «Къайдадыр ол?» – деп сорап турар
 гёргенлер де ону.
 8 Учуп гетер бир гечеги тюшдей,
 табып да болмассан ону,
 ёкъ болуп да къалар гечеги бир гёрюнющей.
 9 Гьеч дагъы гёрмес ону
 алда гёрюп тургъан гёзлер;
 бурулуп да къарамас
 оьзю тургъан ерлер де огъар.
 10 Пакъырланы алдында ялына къалар
 авлетлери ону,
 оьз къолу булан къайтарар
 бары да урлагъанын олар,
 11 ону къаркъарасындагъы яшлыгъыны гючю
 топуракъгъа сингип къалар оьзю булан бирче.
 12 Эгер де татли тие буса яманлыкъ авзуна ону,
 тилини тюбюне салып
 яшырып тура буса ол шону,

- 13 эгер де яманлыгын аявлап тура буса ол,
авзуна салып сакълап тура буса,
14 йыланни агъусуна айланып къалар
ашкъазанындагъы ашы ону.
15 Къусуп чыгъарар ютгъан байлыкъларын ол;
къусдуруп чыгъарагъан ашкъазанындан
шоланы Аллагъдыр.
16 Йыланни агъусун соруп турар ол,
облтюрюп къояр сариек йыланни тили де ону,
17 гъасирет къалар сувну агъымларын гёрме ол,
сютлю, баллы оьзенлени де гъеч гёрмес ол.
18 Пайдаланма да пайдаланмайлы
къайтарар жыйгъанын ол;
загъматыны гелиминден де
гъеч сююнме болмас ол.
19 Зулмулап турду ярлыланы ол,
гери уруп турду оланы;
бузуп турду оьзю къурмагъан уйлени де ол.
20 Гъеч яллыкъ ёкъдур къурсагъында ону,
байлыгъы да къутгъарып болмас ону.
21 Бирев де къутгъарылмады сутурлугъундан ону,
шо саялы уьстюнлюгюн
бир де сакълап болмас ол.
22 Балагъ етип къалар огъар
мадарлылыгъына да къарамайлы ону,
бары да хатири къалгъанланы
къоллары да гётерилер огъар.
23 Къурсагъын тыгъып толтургъанда ол,

Оъзюню ялындай къзапланывун
бакъдырар Аллагъ огъар,
янгур болуп тѣгюлер къаркъарасына ону.
24 Эгер де темир савутдан къачып къутулса да ол,
ез окъ къадалып къалар огъар.
25 Окъ чанчылар аркъасына ону,
лансыллай туруп оътюп гетер
тап бавурундан таба ону.
Зор къоркъунчлукълар багъар огъар багъып.
26 Тун къарангылыкъдыр хазналарын
къаравуллап токътагъан ону.
Ютуп къояр сѣнмейген ялын ону,
яллатып да битдирер ожагъындагъыланы ону.
27 Жинаятчылыкъларын ачыкъгъа
чыгъарып къояр кѣклер ону,
ер юзю де башгѣтерер огъар къаршы.
28 Пуч болуп къалар уюндеги байлыгъы ону,
суддай чачылып къалар шо байлыгъы
Аллагъ къзаплангъан гюн.
29 Шудур къылыкъсызгъа Аллагъдан къадар,
шолайдыр Аллагъ огъар язгъан языв.

Аюбну жавабы

21 ¹Шо заман Аюб булай деп жавап бере:
²– Тергевлю тынглагъыз чы магъа;
сизден бир маслагъат болуп къалсын магъа шо.
³ Чыдап туругъуз чу мен сѣйлейгенде,
нечакъы да кюлей турарсыз токътагъан сонг мен.

- 4 Инсангъамы дагъы арз этип юрюйгеним мен?
Башгъа меники ёкъму себеплерим ачувланма?
5 Къоркъуп къалыгъыз чы магъа къарап;
аягъыз булан ябып къоюгъуз чу авзугъузну.
6 Титиреп гетемен шо гъакъда ойлашсам мен,
къартыллавукъ тутуп йибере
 къаркъарамны да мени.

Аюб кылыкъсызлар насипли деп токъташдыра

- 7 Неге яшай экен кылыкъсызлар
къарт болгъунча, гюч ала туруп?
8 Айланасында чы авлетлери оланы,
гёз алдында чы наслулары да оланы.
9 Уйлеринден парахат чы олар,
 къоркъунч да ёкъ чу олагъа,
Аллагъны такъсыры да тиймес олагъа.
10 Бошуна атылып турмас
 сыйырагъа бугъалары оланы,
къозлап турар, ичсалмас сыйырлары да оланы.
11 Тувардай чыгъарып турарлар яшларын олар,
бийип турарлар авлетлери де оланы.
12 Йырап юрюрлер накъыра булан
 къомузну согъулувуна олар,
шатланып да турарлар
 зурнайны согъулувуна олар.
13 Аманлыкъда оьтгерип турарлар
 гюнлерин олар,
парахат гёчерлер ахыратгъа да олар.

- 14 Аллагьгъа буса булай деп турар олар:
«Къойсана бизин!
Таныма да суймейбиз ёлларынгны Сени.
- 15 Ким болуп къалгъан Къудратланы Еси
къуллукъ этип турардай Оъзюне биз?
Не пайда бар два этмекден Огъар?»
- 16 Шогъар да къарамайлы,
аманлыкъда турар олар!
Амма арекдир яманланы хыяллары менден!
- 17 Амма чакъда-чакъда сёнюп турамы экен
чырагъы кылыкъсызланы?
Чакъда-чакъда гелип турамы экен
балагълар олагъа?
Чакъда-чакъда кыйнап турамы экен
къзаплангъанда Аллагъ оланы?
- 18 Елге къаршы болгъан саламгъа
ошап къаламы экен олар?
Чакъда-чакъда ошап къаламы экен алатолпан
къувуп турагъан къувукъгъа олар?
- 19 «Такъсырны оланы наслулары учун
сакълап турар Аллагъ», – деп айтып юрюйсюз сиз.
Энниден сонг билип къойсун оъзлер деп,
тийишлисин берип къойсун дагъы
Аллагъ олагъа!
- 20 Оълюмню гёрюп къойсун дагъы
оъз гёзлери булан олар,
Къудратланы Есини къзапланывун
ичип къойсун дагъы олар.

- 21 Оъмюрюню болжалы битген сонг,
 озлерден сонг кьалгъан аглюсюнде
 гъайы болурму дагъы оланы?
- 22 Амма ким экен уйретип болагъан Аллагъны,
 кёклердеги малайиклеге де
 дуван этеген Аллагъны?
- 23 Биревню лап олюп кьалгъанча да,
 кьаркьарасыны толуп гючю бола,
 24 майдан толуп кьаркьарасы да бола,
 сюеклери де кьатты бола,
 25 башгъасы буса кыйнала туруп,
 яшавну бир татывун тапмагъан кююнде
 олюп кьала.
- 26 Топуракъгъа басылар экевю де оланы,
 Хуртлар да ябушуп кьалар олагъа.
- 27 Дюр, белгили чи магъа ойларыгъыз сизин,
 магъа кьаршы макюрлеригиз де сизин.
- 28 «Къайда кьалды гъали акъсюекни ую де,
 кылыкъсызланы ожакълары да?» – дейсиз сиз.
- 29 Сапаргъа чыкыгъанлагъа
 сорап турдугъуз чу дагъы сиз,
 кзулакъасып турдугъуз чу дагъы
 хабарларына да оланы.
- 30 Аяп турдугъуз чу дагъы
 балагъ гелтиреген гюн кылыкъсызны.
 Аллагъны кьазапланывуну гюню де
 кырыйындан обтюп гетди чи дагъы ону.
- 31 Кимдир туврасын айтып болажакъ бетине ону?

Кимдир этген ишлери учун тийишлисин
берип болажакъ огъар?
32 Абур-сый булан гёмме элтерлер ону,
къаравул да салырлар
къабуруну кыырийында ону.
33 Ярыкъ болуп гёрюнер къабуру огъар.
Кёп санавда адамлар юрюп турар
арты булан ону,
санавсуз халкъ болур алды булан да ону.
34 Маслагъат этип болурмусуз дагъы
бош сёз булан магъа?
Янгыз ялгъан чы сизин
жаваплардан сонг къалгъан!

Ярлыланы кбыйын яшаву

22 ¹ Шо заман Теман уълкели Элипаз булай деп
жавап бере:
² – Аллагъгъа пайда гелтирип
болурму экен инсан?
Гъатта инг де гъакъыллысы да Аллагъгъа
пайда гелтирип болурму экен?
³ Не къуванч болсун Къудратланы Есине
муъминлигингден сени?
Не пайда болсун Огъар
гюнагъсызлыгъынгдан сени?
⁴ Яхшы хасиятларынг саялымы дагъы Аллагъ
айыпгъа тутагъаны да,
дувангъа чыгъагъаны да сени булан?

- 5 Оьлчевю ёкъ пасатлыгъынгни сени,
 ахыры ёкъ яманлыкъларынгни да сени.
- 6 Ёкъ борчлары саялы бир затын кьоймай
 чыгъарып алып турдунг чу
 къардашларынгдан сен;
 ахырынчы опурагъын да
 чечип юрюдюнг чю инсанланы сен.
- 7 Талгъангъа сув бермединг чи сен,
 ач къалгъангъа да
 къызгъандынг чы ашны сен,
- 8 гючлюлеге буса топуракъ берип турдунг сен;
 акъсюеклер эди ерлешип токътагъан шонда.
- 9 Бошуна къайтарып турдунг
 тул къатынланы сен,
 бир затсыз кьоюп турдунг етимлени де сен.
- 10 Шо саялыдыр айлананга
 тор салынгъаны сени,
 шо саялыдыр хапарсыздан
 зор къоркъунч уъркютегени де сени,
- 11 шо саялыдыр къарангылыкъ япгъаны
 гёзлерингни де сени,
 шо саялыдыр уллу ташгъынлар
 басып кьойгъаны да сени.
- 12 Кёклерден де оърде тюгюлмю дагъы Аллагъ?
 Юлдузлагъа къара чы,
 нечик бийикдедир шолар!
- 13 Амма сен буса булай дейсен:
 «Аллагъ билеген не бар?»

- Къарангылыкъдан таба гъеч затны сама да
гёрюп боламы дагъы Ол?
- 14 Булутланы артында чы Аллагъ,
гёрюп де болмай Ол бизин,
кёкню гюмезинден таба юрюп тура чы Ол».
- 15 Гюнагълылар юрюп тургъан
эсги ёлланы тутуп турармысан дагъы сен?
- 16 Чакъсыз кырылып да битген эди олар,
ташгъынлар чайып кюйду
кюрчюлерин де оланы.
- 17 Булай дей эдилер Аллагъгъа олар:
«Кюй чу бизин!
Этип болагъанынг бармы дагъы Сени,
Къудратланы Еси, бизге?»
- 18 Амма рагъмудан толтуруп турду
Аллагъ уйлерин оланы.
Гъасили, жиргенивюм геле
хыялларындан кылыкъсызланы.
- 19 Оълюмюн гёрюп оланы,
кюванып туралар кылыкъсызлар;
айыпсызлар буса булай деп айтып
кюлейлер оланы устюнден:
- 20 «Гертиден де, дагъылды душманыбыз бизин,
ютуп тура чы ялын да бары байлыгъын оланы».

Элипаз Аюбну яманлыкъны гери урма борчлу эте

- 21 Ярашып къал чы Аллагъ булан,
парахат турарсан;

- аманлыкъгъа чыгъып къаларсан сен де.
22 Насигъатларын къабул этип тур чу Ону,
сёзлерин де сакълап тур чу юрегингде Ону.
23 Эгер де Къудратланы Есине
къайтып къалсанг сен,
тюзсюзлюкню де ари
тайдырып къойсанг ожагъынгдан сен,
къайтып къалар алдагъы аманлыгъынг сагъа да.
24 Эгер де алтынны чанггъа тенг этип къойсанг сен,
эгер де Опир уълкедеги алтынгъа
къакъалардагъы ташлагъа йимик
къарап къойсанг сен,
25 Къудратланы Еси чи
алтынынг болуп къалажакъ сени,
Олдур сайламлы гюмюшюнг
болуп къалажакъ да сени.
26 Къуванып къаларсан Къудратланы Есинден сен,
бетингни де бакъдырып болурсан
Огъар багъып сен.
27 Дуа этсенг, къабул этер Ол;
негетлеринге етерсен сен де.
28 Нечик ойлашгъан бусанг,
тап шо кюйде болуп да чыгъар,
ярыкъ янып къалар ёлунгда да сени.
29 Эгер де бирев янчылып, сен де:
«Оърленип къал!» – десенг,
къутгъарып къояр Къудратланы Еси
ругъдан тюшгенни.

30 Гъатта айыплыны да къутгъарар Аллагъ;
къолларынгны тазалыгъыдыр
къутгъаражакъ ону.

*Алагъны алдында оъзюню айыбын тайдырмакъ
учун Аюб Ону тапма хыял эте*

23

- ¹Шо заман Аюб булай деп жавап бере:
²– Аччы чыгъа алда йимик кантым мени;
агъ уруп тураман
Ону къолуну авурлугъундан да мен.
- 3 Огъ, бир билгей эдим мен
къайдан тапма болагъанын Ону!
Огъ, бир гирип бола бусам эди мен
турагъан ерине Ону!
- 4 Ачыкъ этип къояр эдим мен ишимни Огъар,
толу кюйде санап берер эдим
далиллеримни де мен.
- 5 Билип къалар эдим
не жавап бережегин Ол магъа,
англап къояр эдим
не айтажагъын Ол магъа.
- 6 Дуванда Оъзюню зор къудратын къоллармы
экен магъа бакъгъан якъда Ол?
Ёкъ! Оъзю тынглап алар эди магъа Ол.
- 7 Шо заман муъмин де дувангъа
чыгъып болур эди Ону булан,
гъар даимге айыпдан чайып къояр
Дуванчым да мени.

- 8 Юрюсем гюнтувушгъа багъып –
 ёкъдур шонда Ол;
 юрюсем гюнбатышгъа багъып –
 тапмасман шонда да Ону;
- 9 этегени бармы шималда Ону –
 гёрюп болмайман Ону;
 бурулармы кыблагъа багъып –
 гъеч эс этмеймен Ону.
- 10 Белгили чи Огъар ёлум мени.
 Сынап къарасын чы Ол мени –
 тазалангъан алтындай болуп
 чыгъарман мен де.
- 11 Инамлы кюйде юрюп турдум Ону ёлу булан мен;
 аяп турдум Ону ёлун,
 тайышмадым бир янгъа да.
- 12 Гъеч тайышмадым буйрукъларындан да Ону;
 ашдан да артыкъ гёрюп,
 аявлап юрюдюм сёзлерин Ону.
- 13 Амма токъташса Ол,
 кимдир къаршы туруп болажакъ Огъар?
 Сюйген затын этип турар Ол.
- 14 Яшавгъа чыгъарар магъа къаршы гьукмусун Ол.
 Дагъы да кёп бар чы
 артгъа салынгъан азаплары Ону!
- 15 Шо саялы чы зор къоркъагъаным да
 Ондан мени;
 бир ойлашып йиберсем шо гъакъда,
 тартынаман Ондан мен.

- 16 Осаллашдырып кьойду
Аллагь юрегимни мени;
Йыггып кьойду зор кьоркьув булан
Кьудратланы Еси мени;
17 амма бетимни ябып турагъан
тунлукъ да, кьарангылыкъ да
чувлукъгъа гийирип кьоймады мени.

Элипазны уьчюнчю сёйлевю

- 24** ¹Неге дагъы Кьудратланы Еси
дуван болажакъ заманны токъташдырмай тура?
Неге дагъы гьатта Ону таныйгъанлар да
негъакъ шо гюнлени
къаравуллап токътагъанлар?
2 Оьзлени дазуларын
генглешдирип айлана инсанлар,
урлангъан туварланы отлатып туралар.
3 Эшегин кьувалап элтелер етимни,
борчлары саялы оьгюзюн де
чыгъарып алалар тул къатынны;
4 ёлдан теберип тайдыралар ярлыны,
яшынып турма тарыкълар ер юзюнде
азап чегегенлени барысы да.
5 Аш излей туруп тюзлюкде
оьзлеге де, яшларына да,
дангылда кьалгъан кьыр эшеклердей
оьз загъматын тёмме чыгъалар ярлылар,
6 будай оралар ятланы авлакъларында олар,

- юзюмюн де чёплейлер кылыксызланы олар.
 7 Опурагы ёкъ гийме, ялан юхлайлар –
 сувукълукъдан ёкъ
 уьстюне ябып яшынма заты да.
 8 Янгурлар къапаслап тура тавларда оланы;
 къапланып къалалар ярлагъа,
 икълыкъ излей туруп.
 9 Кёюрекден айырып алалар етимни,
 борчлары саялы сабийлерин де
 чыгъарып алалар ярлыланы.
 10 Ёкъ опурагы, ялан юрюйлер олар;
 кютелер ташый туруп, ач да къалалар.
 11 Тав бетлердеги хасилерде
 чыгъаралар зайтун майны олар,
 сувсабындан яна туруп,
 таптайлар юзюмню олар.
 12 Агъ уралар шагъарда оьле турагъанлар,
 кёмекеге чакъыралар яралангъанлар да.
 Аллагъ буса гёрмей адилсизликлени.

***Яман адамланы гечени къарангылыгъында этеген
 жинаятчылыкълары***

- 13 Ярыкъгъа къаршы чыгъагъанлар бардыр,
 билмес олар Аллагъны ёлларын,
 шо ёллар булан юрюме де юрюмес олар.
 14 Ярлы булан пакъырны оьлтюрмек учун,
 танг къарангыданокъ турар оьлтюрювчю.
 Гечелер урлап юрюр ол.

- 15 Къашкъаралывну къаравуллап турар
 зиналыкъ этеген де;
 «Биревню гёзю де гёрмес мени», –
 деп де ойлашып,
 юрюп айланар бетин де яшырып.
- 16 Къарангыдадыр уйлени тамларын
 тешип гирегени олар,
 гюндюзлер буса къамалып болар уйлеринде;
 ярыкъ не экенни де билмес олар.
- 17 Тун къарангылыкъ эртенидир оланы;
 тун къарангылыкъны зор къоркъунчлары
 кепине де гелер оланы.

Къылыкъсызланы къысматы

- 18 Амма янгыз сувну устьюндеги гёбюк чю олар;
 налат берилген чи топуракъ пайына оланы,
 жаны да гъасирет къалар юзюмлюклеринден
 гелим къайтарма оланы.
- 19 Къургъакълыкъ булан яллав чу
 ютуп къоягъан къарны,
 ахырат чы ютуп къоягъан да гюнагълыланы.
- 20 Унутуп къояр ананы къарны оланы,
 бал татытып ашап турар хурт оланы;
 дагъы эсге де алмас яманланы бирев де,
 терекдей сындырылып къалар олар.
- 21 Зулму этер яш табып болмайгъанлагъа,
 яшлары ёкълагъа олар,
 рагъму этмес тул къатынгъа да олар.

- 22 Амма кьудраты булан уьст чыгъар
гючлюерден Аллагъ;
амма токъташып къалса да,
инамлыкъ ёкъ чу оьз яшавуна оланы.
- 23 Парахат турма кьояр Аллагъ оланы,
амма ёлларын гёрюп турар Ол гючлюени.
- 24 Бир аз мюгълетге оьр болса да,
ёкъ болуп къалар олар;
йыгъылып, оьлюп къалар оьзгелердей олар;
оруп турар будайныдай оланы.
- 25 Шолай тюгюлмю дагъы? Кимдир мени
ялгъанчы этип гёрсетежек,
кимдир гери уражакъ да мени сёзлеримни?

Билдатны уьчюнчю сёйлею

- 25** ¹ Шо заман Шуагъ уьлкели Билдат булай деп
жавап бере:
- ² – Аллагда чы гьакимлик де, кьоркьутув да;
парахатлыкъны савгъат этер
кёклеринден таба Ол.
- ³ Санама бажарылармы дагъы асгерлерин Ону?
Ким учун янмай экен ярыгъы Ону?
- ⁴ Муъмин болуп болурму дагъы
Аллагъны алдында инсан?
Таза болуп болурму дагъы
къатынгишиден тувгъан инсан да?
- ⁵ Эгер де гьатта ай да ярыкъ болуп
гёрюнмей болгъан сонг Аллагъгъа,

юлдузлар да ачыкъ болуп
гёрюнмей болгъан сонг Огъар,
6 бир зат да тюгюл чю
хуртгъа ошап къалгъан инсан,
бир зат да тюгюл чю
гюеге ошап къалгъан инсан да!

Аюб Билдатны сёйлевюню уьстюнден кюлей

26 ¹Шо заман Аюб булай деп жавап бере:
²– Нечик кёмек этдинг гючсюзге сен?
Нечик къол ялгъадынг осалгъа да сен?
3 Нечик насигъат этдинг экенсен
гъакъылсызгъа сен?
Кёп пайдалы затны билдирдингми экенсен сен?
4 Ким экен кёмек этген сагъа бу сёзлени айтма?
Кимни ругъу эди экен
авзунг булан сёйлейген сени?
5 Къартыллавукъ къуршап алар
оьлюлени ругъларын,
гъалекленип турар ерни тюрбюндеги сувлар да,
шонда яшайгъанлар да.
6 Ачыкъ кююнде турар ахырат Аллагъны алдында,
гъеч яшынма болмас Аллагъдан
бириси дюнья да.
7 Орнатып къойду шималны
бошлукъну уьстюнде Ол;
бир затгъа да илинмеген кююнде къойду
ер юзюн де Ол.

- 8 Сувну жыйып турар булутларына Ол,
 амма гесек-гесек болуп чу кьалмас
 булутлар авурлугъундан шону.
- 9 Булутун кьаплап йиберип,
 ябып кьояр айны юзюн Ол.
- 10 Ярыкъны да, кьарангылыкъны да
 дазусу йимик,
 кёк гюезин гызып кьояр
 тегиш сувланы уьстюнде Ол.
- 11 Кьартыллап турар багъаналары кёклени,
 титиреп турар гючлю
 кёк кёкюревлеринден Ону.
- 12 Гьалеклендирип кьояр
 денгизни Ол кьудраты булан Оьзюню.
 Дагъытып кьояр Рагъавну* Ол
 гьакъылы булан Оьзюню.
- 13 Кёклер ачыкъ болуп кьалар
 тыныш алывундан Ону,
 чанчып тешип чыгъарып кьояр
 сыргъалап барагъан аждагъаны да кьолу Ону.
- 14 Бу затлар бары да янгыз бир пайыдыр
 ишлерини Ону;
 янгыз гьаран шыбышлавдур эшитегенибиз
 Ону гьакъында биз!
 Ким экен Ону кьудратлы сесин
 англанып болажакъ?

* 26:12 *Рагъав* – денгиз аждагъа.

Аюб гъасиллер чыгъара

- 27** ¹ Аюб булай деп узата сёйлевюн:
² – Бар чы магъа
адилли дуван этмекни гери ургъан Аллагъ,
бар чы жанымны къайгъыдан толтургъан
Къудратланы Еси!
- ³ Тап тынышым битип къалгъанча мени,
Аллагъны ругъу тайып къалгъанча
танавларымдан,
⁴ тюзсюз зат чыкъмас авзумдан мени,
ялгъанны айтмас тилим де мени.
⁵ Тюз гёрмесмен бир заманда да сизин;
таза турагъанымны да къоймасман
олюп къалгъанча.
⁶ Къатты кюйде турарман тюзлюкню ёлунда
мен, гъеч тайышмасман шондан;
намусум да таза болур озюм сав чакъы мени.

Аллагъны къылыкъсызлагъа этеген дуваны

- ⁷ Яман деп гъисапланып къалсын чы
душманым мени,
къылыкъсыз деп гъисапланып къалсын чы
къаршы тургъан да магъа!
- ⁸ Аллагъсыз инсан гери урулгъанда,
Аллагъ оьмюрюн къыркъагъанда ону,
негер аркъатаясын дагъы ол?
⁹ Инсан озюне балагъ гелгенде,

- эшитерми дагъы аллагъсызны
 къычырагъанын Аллагъ?
 10 Сююнюп турдуму дагъы ол
 Къудратланы Есинден?
 Атын тутуп чакъырыв этип турдуму дагъы
 ол Аллагъгъа?
 11 Насигъат этермен Аллагъны
 къудраты гъакъында мен сизге,
 гъеч яшырмасман Къудратланы Есини
 гъакъындагъы гертини де.
 12 Ондан къайры да,
 озюгюз гёрдюгюз чю бары затны.
 Неге дагъы бош затланы сёйлеп айланасыз?
 13 Шу чу яманлар учун
 Аллагъдан тийишли къадар,
 шу затланы алып токътар зулмучу
 Къудратланы Есинден:
 14 кёп буса да авлетлери ону –
 къылычдан олюп гетер олар,
 ач къалар наслусу да ону.
 15 Къырылып битер
 зулмучудан сонг къалгъанлар,
 яс этмеслер тул къалгъан
 къатынлары да оланы.
 16 Хумдай кёп гюмюш жыйып къойса да зулмучу,
 балчыкъдай кёп опуракъ онгарып къойса да,
 17 муъмин гийип айланар ол онгаргъанын,
 айыпсызлар пайлап алып къояр гюмюшюн де.

- 18 Гюени уясына, къаравулчуну кьошуна
ошап кълалар ую зулмучуну.
- 19 Бай кююнде юхлама ятар ол,
амма шо кююнде чи уянмас;
ачар гёзлерин, амма тапмас бир затын да.
- 20 Ташгъындай зор кърккунч
етип кълалар зулмучугъа;
шайтан ел алып гетер гече булан ону.
- 21 Гюйдюреген ел сермеп алар ону,
юлккуп алар еринден ону;
- 22 чалт къачып йибергенде шо елден ол,
языкъсынмай тербенер огъар багъып.
- 23 Янгыз мысгъыллап къоярлар ону,
сызгъырып да къоярлар артындан ону.

Гъикматлыкъны гъакъындагъы асар

- 28** ¹Гююш чыгъарылагъан кьюю болар,
алтын учун да иритеген меч болар.
- ² Топуракъдан чыгъарар темирни,
маъдандан иритип алар багъырны да.
- ³ Къарангылыкъгъа ахыр салар инсан,
лап теренликлерде, тун къарангылыкъда
излеп айланар маъданны ол.
- ⁴ Турагъан еринден ареклерде,
аякъ басылмай кългъан ерлерде
кьююлар къазар ол;
салланып, чайкъалып турар
адамлардан ариде ол.

- 5 Оъзюнде ашлыкъ оъсюп чыгъагъан топуракъ
ялын булан оюлуп,
чунгур-чунгур этилгенде йимик.
- 6 Сапфирлер болар яшынып
топуракъны ташларында,
алтын къайыр да болар топуракъны ичинде.
- 7 Йыртгъыч къушлар да билмес
шонда барагъан ёлну,
лачинни гёзю де гёрюп болмас шо ёлну.
- 8 Оъктем къыржанлар таптап юрюмес шо ёлну,
арслан да юрюп айланмас шо ёлдан.
- 9 Яргъа къол узатар инсан,
тамуру булан юлкъуп алар тавланы да.
- 10 Ярланы тешип ёллар салар ол,
шондагъы бары да хазналаны
гёрюп турар гёзлери де ону.
- 11 Оъзенлени баш алагъан ерлерине
етип къалар ол,
ярыкъгъа чыгъарып къояр сырлы затланы да.
- 12 Къайдан тапма болур гъикматлыкъны?
Къайда болур экен гъакъыл болагъан ер де?
- 13 Танып битмес инсан
шо гъикматлыкъны уъюн;
тапма бажарылмас бу дюньяда да шону.
- 14 «Менде ёкъдур шо», — дер
сувланы теренлиги;
«Менде де ёкъдур шо», — дер денгиз де.

Сыйлы ташлардан кыйматлыдыр гыкматлыкъ

- 15 Инг сыйлы алтынгъа да сатып алма
бажарылмас гыкматлыкъны,
гюмюш берип сатып алма
кюй де ёкъдур шону.
- 16 Опир улкедеги алтынны, сыйлы ониксни,
сапфирни берип де,
сатып алма бажарылмас шону.
- 17 Алтын булан шишагъа тенглеширме
кюй ёкъдур гыкматлыкъны,
таза алтындан этилген савут-сабагъа
алышдырма кюй ёкъдур шону.
- 18 Маржанлар булан яшманы чы
айтмай да къояйыкъ;
къызыл якъутдан да артыкъдыр
багъасы гыкматлыкъны.
- 19 Куш* улкедеги топазгъа тенглеширме
кюй ёкъдур шону,
инг сыйлы алтынгъа сатып алма
бажарылмас шону.
- 20 Къайдан геле экен гыкматлыкъ?
Къайда тура экен гъакъыл?
- 21 Яшырылгъан чы бары жанлы затны
гёзлеринден шо,
гёрюнмес чи къушлагъа да гыкматлыкъ.

* 28:19 *Куш* – Мисрини къыбла ягъындагъы улке.

22 «Шону гъакъында янгыз бир хабар
чы эшитгенбиз», – дейлер
ахырат булан бириси дюнъя.

Янгыз Аллагъдыр гъикматлыкъны ёлларын билеген

23 Янгыз Аллагъгъадыр
гъикматлыкъны ёлу белгили,
Олдур шону бар ерин билеген де.
24 Ол чу дагъы ер юзюн
къырыйларына ерли гёрюп болагъан,
кёклени тюбюндеги бары затны
гёрюп болагъан да Олдур.
25 Аллагъ елге гюч берип турагъанда,
сувланы да дазуларын белгилеп турагъанда,
26 янгургъа тийишли къанунну
токъташдырып къойгъанда Ол,
яшмынгъа да ёл салып бергенде,
27 гъикматлыкъны гёрюп, макътап къойду Аллагъ,
токъташдырып, сынап да къойду шону,
28 инсангъа буса булай деди:
«Гъакъ гертидир, Раббибизни алдындагъы
къоркъув – будур гъикматлыкъ,
яманлыкъдан къачмакъ – муна гъакъыл».

Аюб объюню насипли яшавуну оьтген гюнлерин эсге ала

29 ¹Аюб булай деп узата сёйлевюн:
²– Оьтген айларымны, Аллагъ мени
сакълап тургъан гюнлеримни

бир саггынаман даггы мен.
 3 Янып тура эди башымны уьстюнде
 чыраггы Ону,
 Ону ярыггы булан эди кьарангылыкьдан
 ёл таба юрюйгеним де мен!
 4 Огь, бир тизив йылларым эди даггы шолар!
 Аллаггны дослуггь эди чи даггы
 ожаггымны кьоруп сакьлагган мени,
 5 Кьудратланы Еси бар эди чи даггы
 шо заман мени булан,
 авлетлерим де бар эди чи даггы
 айланамны алып,
 6 сютлю оьзенлер аггып тура эди чи даггы
 аякь тьубюме де мени,
 ярлардан таба май да тамып геле эди чи даггы.
 7 Шагьарны кьапуларына баггып чыкьсам да,
 майдангга барып олтурсам да,
 8 мени гьргендокь, ари тайып
 кьала эдилер жаггиллер,
 кьартлар да хозггала эдилер
 олтургган еринден;
 9 гьеч сьз айтмай эдилер гьакимлер,
 аясы булан ябып кьоя эдилер
 авзуларын да олар;
 10 тавушу битип кьала эди акьсюеклилени,
 танглавуна ябушуп кьала эди
 тиллери де оланы.
 11 Мени эшитгенлер оьр этип турдулар мени,

- 12 мени гѳргенлер де макътап турдулар мени,
кычырып айланагъан ярлыны да,
кѳмексиз кългъан етимни де
- 13 кътгъарып турдум чу дагъы мен.
Макътав этип турдулар
оьле турагъанлар магъа,
шатлыкъдан толтуруп турдум
тул кълтынны юрегин де мен.
- 14 Опуракъдай гийип юрюдюм
муьминликни мен,
абадай гийип, чалмадай байлап юрюдюм
адилсизликни де мен.
- 15 Гѳзлери болуп кълдым сокъурну мен,
аякълары болуп кълдым акъсакъны да мен.
- 16 Ата болуп турдум ярлылагъа мен;
ягъын тутуп юрюдюм гъатта
оьзюм танымайгъанланы да мен.
- 17 Яякъсюеклерин уватып турдум яманланы мен,
кътгъарып юрюдюм оланы
авзуларына тутулгъанланы да.
- 18 Булай деп ойлаша эдим мен:
оьлюп къларман оьз уямда мен,
кълыйр бюртюклердей кѳп
болур оьмюрюмню гюнлери де мени.
- 19 Оьзюню тамурлары терендеги сувлагъа етеген,
бутакъларына чыкъ тюшеген терек йимик,
20 шолай эсги болмас макътавлугъум мени,
кълатты тартылар кълумдагъы жаям да мени.

- 21 Къулакъасдылар магъа,
къаравуллап да турдулар мени,
пысып тынглап турдулар таклифиме де мени.
- 22 Дагъы сёйлемей эдилер, мен тынсам;
чыкъдай болуп къалды
мени сёзлерим олар учун.
- 23 Янгурнудай къаравуллап турдулар мени,
язбашгъы янгурнудай ютуп турдулар
авзулары булан сёзлеримни де мени.
- 24 Инанма болмадылар, иржая бусам мен;
излеп турдулар илиякълы къаравумну да мени.
- 25 Башчысыдай олтуруп,
ёл гёрсетип турдум олагъа мен;
асгерни арасындагъы пачадай,
йылайгъанланы гёнгюн алагъан адамдай
яшап да турдум мен.

- 30** ¹ Гъали буса уъстюмден
кюлеп тербейлер олар мени.
Менден яш чы олар бары да;
туварларымны сакълайгъан
итлени арасына къошма да
жиргене эдим аталарын оланы.
- 2 Эгер де оланы къоллары гъалсыз болгъанда,
негер тарыкъ эди дагъы гючю шоланы?
- 3 Тарчыкълыкъдан, ачлыкъдан
гъавкъатсыз болуп,
гюйген топуракъларда, талангъан ерлерде,

- къарангылыкъда къыдырып айланар олар.
4 Тузлу отлар жыйып айланар
уьлкю тюплерден олар,
аччы тамурлар болур ашы оланы.
5 Къувалап турар адамланы арасындан оланы,
уручулагъа йимик къычырып да турар
артындан оланы.
6 Къоллардагъы къакъаларда,
яр араларда, къысыкъларда
ерлешип яшама буюруп турар олагъа.
7 Улуй къалар чырхылыкъларда олар,
бир-бирине сыйынып турар тегенек тюплерде де.
8 Оьзлеге арт берилген,
уьлкесинден къувалангъан,
бир абуру да ёкъ затлардыр олар.
9 Гъали буса мысгъыллап туралар олар мени,
мысгъылгъа тюшюп де къалдым олагъа мен.
10 Жиргенип, баш къачырып айланалар менден,
гъатта сыпатыма да тюркюрюп туралар мени.
11 Осал, гючсюз этип къойду Аллагъ мени,
къутуруп да къалдылар олар алдымда мени.
12 Онг къабургъамдан чапгъын этип туралар
шо затлар магъа,
къачма борчлу этип туралар мени,
ёл да гъазирлеп туралар
магъа оьлюмге багъып.
13 Ёлумну къыркъып туралар мени,
бир балагъ гъазирлеп туралар магъа –

- гъеч токътатагъан да ёкъдур оланы!
14 Бекликни барусунда этилген
тешикден таба чыгъып гелегендей
уъстюме басып гелелер олар,
бары затны дагъыта туруп
чабып йиберелер магъа багъып.
15 Балагълар къобуп къалды магъа:
ел чачгъандай болуп къалды
макътавлугъум мени,
булутдай учуп гетди леззетли яшавум да мени.

Аюбну къайгъылы гюнлери

- 16 Гъали буса оъле тураман аста булан мен;
етип гелди къайгъылы гюнлер магъа.
17 Сызлап тура гечелер сюеклерим мени;
бир яллыкъ ёкъ аврувумдан да магъа.
18 Бары гючюн салып юлкзуп алалар
уъстюмден опурагъымны мени,
тартып туталар ягъасындан гёлегимни де мени.
19 Ташлап къойдулар нас ерге мени,
чанггъа, кюлге дёнюп къалдым мен де.
20 Чакъырыв этемен Сагъа, Аллагъым,
амма ёкъдур гъеч жавап;
муна, алдынгдаман, амма бурулуп да
къарамайсан Сен магъа.
21 Рагъмусуз болуп къалдынг Сен магъа;
къувалап къоясан къудратлы къолунг булан
силлеп Сен мени.

- 22 Тутуп йибери́п, кьувуп кьойдунг
шайтан елни ичинде мени;
харап этип де кьойдунг
алатолпанны ичинде Сен мени.
- 23 Билемен: олюмге багъыпдыр
элтегенинг Сен мени,
бары халкъгъа гъазирлеген уюнге багъып.
- 24 Огъ, ярлыгъа кьол гётермес чи бирев де,
эгер де кёмек излеп чакъырыв эте буса ол!
- 25 Языкъсынып турмадыммы дагъы
балагъгъа тюшгенлеге мен?
Жаным ачытып да турмадымы дагъы
ярлылагъа мени?
- 26 Яхшылыкъ эди чи гёзлейгеним,
амма балагъ чы кьобуп кьалгъаны;
ярыкъгъа эди чи умут этегеним,
амма кьарангылыкъ чы этип гелгени.
- 27 Талчыкъ кьуршап алгъан юрегимни,
яллыкъ ёкъ чу огъар;
кьайгъылы гюнлер этип кьалды магъа.
- 28 Кьаралып битдим,
амма гюн тюгюл чю себеп шогъар;
жыйынларда туруп йибери́п
кёмекге чакъыраман мен.
- 29 Чагъанны кьардашы,
ябалакъланы кьурдашы
болуп кьалдым мен.
- 30 Гёнюм кьаралып, арчылып тура мени;

къыздырма-беззек тутуп яллап тура
къаркъарам да мени.
31 Йылап тура къомузум мени,
гынкыгъа тюшген зурнайым да мени.

*Аюб Аллагъны алдындагъы оъзюню айыбын
инкар эте*

31 ¹ Гюнагъгъа къарамасман деп,
дыгъар этип къойдум гёзлерим булан мен.
² Не языв бар экен оърлердеги Аллагъдан магъа,
не варислик де бар экен кёклердеги
Къудратланы Есинден?
³ Гюнагълылагъа тюгюлмю дагъы
балагъ буюрулгъаны,
оълум тюгюлмю дагъы
яманлыкъ этегенлеге буюрулгъаны да?
⁴ Гёрюп турмаймы дагъы Ол ёлларымны мени,
санап турмаймы дагъы
гъар абатымны да мени?
⁵ Бугътан булан юрюдюммю дагъы мен,
ялгъангъа багъып алгъасадымы дагъы
аякъларым да мени?
⁶ Тюз низамтерезеге салып
тартып къойсун чу Аллагъ мени,
билип къояр шо заман Аллагъ
таза экенимни мени!
⁷ Эгер де ёлдан тайышып къала болгъан буса
табанларым мени,

- эгер де юрегим гёзлерим айтгъанны
эте болгъан буса,
кёолларым да мурдарланып къала эди буса,
8 башгъалар ашап къойсун дагъы мен чачгъанны,
тамурлары булан чыгъарылып къалсын дагъы
гелимим де мени.
- 9 Эгер де юрегим сукълана буса къатынгишиге,
эгер де ювугъумну эшик алдында
къаравуллап токътасам ону,
10 буса башгъалагъа будай тартып юрюсюн
къатыным мени,
буса ят адамлар ятып турсун ону булан да.
- 11 Нас жинаятчылыкъ чы дагъы шо,
дуван этилме тарыкъ гюнагъ чы дагъы шо.
- 12 Мени мюлкюмню яллатып къоягъан,
Ахыратгъа ерли гюйдюрюп турагъан
ялын чы дагъы шо.
- 13 Къулума неде къаравашыма
адилсиз янашдыммы дагъы мен?
Уъстюмден арз этердей
себеп бердимми дагъы олагъа?
- 14 Аллагъ оланы якълама чыгъар эди чи,
не этер эдим экен шо заман мен?
Эгер де Ол жавапгъа
тартгъан болгъан буса мени,
не айтар эдим экенмен мен?
- 15 Анамны къарнында мени яратгъан Аллагъдыр
яратып къойгъан шоланы да,

- янгыз Яратывчубуздук ананы кьарнында
яратып кьойгъан бизин!
- 16 Ярлыланы тилевлерин гери урдумму дагъы мен,
тул кьатынланы гёзлерин
пашман этдимми дагъы мен,
- 17 етимге пай да чыгъармайлы,
янгыз ашап турдумму дагъы ашымны?
- 18 Ёкъ, жагъил чагъымдан тутуп
атадай болуп турдум етимлеге мен,
яш йылларымдан тутуп гъайын этип турдум
тул кьатынланы да.
- 19 Эгер де ялангъачны обле турагъанын,
пакъырны да опуракъсыз гёрсем мен,
- 20 эгер де кьойларымны юню исси этип ону,
юрегини разилигин
алмагъан эдим буса мен ону,
- 21 эгер де дуванда аркъатаявум барны биле туруп,
етимге кьол гётерген эдим буса мен,
- 22 тап инбашымдан узьюлюп тюшюп кьалгъан
буса эди кьолум мени,
тап бувунундан сынып кьалгъан буса эди шо.
- 23 Аллагъдан гелеген такъсырлардан
кьоркъуп турдум мен;
Ону зорлугъундан кьоркъа да туруп,
этип болмас эдим шолай затланы мен.
- 24 Эгер де алтынгъа умут да этип,
хазнагъа да: «Аркъатаявумсандыр сен мени», –
деген эдим буса,

25 эгер де гысапсыз кѣп байлыгъым бар деп
 юрюген бусам мен,
 кѣп зат жыйгъанман кѣолум булан деп
 кѣуванып айлангъан бусам,
 26 эгер де шавла берип турагъан
 гюнге де багъып,
 неде лансыллап артып барагъан
 айгъа да кѣарап,
 27 яшыртгъын юрегимден
 сукъланып тургъан эдим буса,
 объюмню кѣолумну
 объюп де тургъан эдим буса мен,
 28 дуван этмек тийишлидир шо
 гюнагъларыма да,
 неге тюгюл де Аллагъу-Таалагъа
 бакъгъан якъда
 хыянатлыгъым болур эди чи дагъы шо.
 29 Эгер де душманымны объюмюнден
 сююне болгъан эдим буса мен,
 ону балагъгъа тюшгенинден
 кѣувана болгъан эдим буса да,
 30 авзумну чу гюнагъ этме кѣоймай эдим мен,
 налат берип де турмай эдим огъар.
 31 Тойгъунча эт ашап турдулар
 бары да адамлар ожагъымда мени.
 32 Юхламакъ учун кѣырда кѣалмады дербиш:
 обътеген-барагъангъа да
 ачылып тура эди эшиклерим мени.

- 33 Оьзгелердей гюнагъларымны
яшырып юрюдюмму дагъы мен?
Ичимде айыбымны да
яшырып турдумму дагъы мен?
- 34 Шоланы да халкъдан тартынып,
ювукъларымдан къоркъуп
эте эдимми дагъы мен?
Шолай болгъан эди буса, пысып,
эшиклеримни де бегитип уьюмде
олтуруп турар эдим мен.
- 35 Огъ, бирев тынглагъан болгъай эди магъа!
Будур къолбасым мени. Къудратланы Еси
жавап берип къойсун чу.
Оьзюню айыплавун язып къойсун чу
мени айыплайгъан да.
- 36 Агъ, инбашыма салып айланар эдим шону,
таждай гийип де турар эдим шону мен.
- 37 Гъар абатымны ачыкъ этип юрюр эдим
Аллагъу-Гаалагъа мен,
бийдей ювукълашып къалар эдим Огъар мен.
- 38 Эгер де магъа къаршы
чакъырыв эте эди буса топуракъ,
гынкъгъа тюшюп йылай эди буса
харшлары да шону,
- 39 эгер де негъакъ дагънисин битдирип
тургъан эдим буса шо топуракъны,
ер юзюнден къувалап тургъан эдим буса
шону есилерин де,

40 гоган битип кълсын дагъы
 будайымны орнуна,
ажырыкъ битип кълсын дагъы
 арпамны да орнуна.
Шуну булан битди Аюбну сёзлери.

Элигъуну сёйлевлери

32 ¹Шо заман Аюбну уьч де кърдашы ону булан эришивюн тамамлайлар. Неге тюгюл де, Аюб оьзю тюз экенликге бирдокъда шеклик этмей болгъан. ²Амма Рам деген тухумдан, Буз деген адамны наслусундан чыкъгъан Барагъелни уланы Элигъу Аюб оьзюн Аллагъны алдында муъмин гысаплайгъаны саялы, огъар къзапланып ала. ³Ол Аюбну уьч кърдашына да къзапланып ала. Неге тюгюл де, Аюбгъа гъеч кършы айтма зат билмейли, шо уьч кърдаш ону айыбын токъташдырып болмай болгъанлар. ⁴Амма Аюб булан сёйлеме башлагъанча, Элигъу токътап тура, неге тюгюл де оьзгелер мундан уллу болгъан. ⁵Амма шо уьчевню дагъы гъеч айтма заты ёкъ экенин гёргенде, Элигъу къзапланып йибере.

Элигъуну биринчи сёйлею

⁶Шо заман Бузну наслусундан чыкъгъан Барагъелни уланы Элигъу булай дей:

– Йылларым яш мени,
сиз буса уллу чагъыгъыздасыз;
шо саялы мен тартынып турдум,

- сизге оъзюмню къаравумну да
 айтып болмай къалдым.
- 7 Мен: «Къартлар сёйлесин гъали;
 тамазалар да гъакъылгъа уйретсин гъали», –
 деп ойлаша эдим.
- 8 Амма шолай тюгюл экен,
 инсанны ичиндеги ругъ,
 Къудратланы Есини тынышы экен
 гъакъыл берени.
- 9 Янгыз къартлар тюгюл гъакъыллы,
 янгыз тамазалар да билип турмай гертини.
- 10 Шо саялы мен: «Къулакъасыгъыз чы магъа!
 Оъзюм де билемен деп айтарман сизге», – деймен.

Элигъу къурдашларын айыплай

- 11 Мен токътап турдум сиз сёйлейгенде,
 пикруларыгъызгъа да тынгладым;
 сиз сёзлер излеп айланагъанда,
 тигилип турдум бетлеригизге.
- 12 Амма биригиз де чи Аюбну
 гери уруп болмадыгъыз,
 ону сёзлерине жавап берип де болмадыгъыз.
- 13 Сиз: «Гъикматлыкъны тапдыкъ биз:
 энни инсан тюгюл,
 Аллагъ Оъзю юзюм
 ачып къойсун чу ону», – демегиз.
- 14 Эгер де Аюбну сёзлери магъа къаршы
 бакъдырылгъан эди буса,

мен сизин йимик жавап
берип турмас эдим огъар.
15 Къоркъуп, жавап берип де
болмай къалалар олар,
сёйлеме сёзю де табулмай оланы.
16 Олар мунда да токътап жавап да бермей;
тынып тура деп,
пысып турайыммы дагъы мен де?
17 Меники де бар чы айтма сёзюм,
мен де айтып бережекмен чи оъз къаравумну.
18 Тамагъыма тыгъылып тура сёзлерим мени,
рагъатлыкъ бермей ичимдеги ругъ да.
19 Ичинде пышгъырып турагъан чагъыры булангъы
ярылып гетме турагъан
тулукъ йимикдир юрегим мени.
20 Сёйлесем чи, ял болуп къалар эдим мен;
авзумну ачсам, жавап да къайтарар эдим мен;
21 ярама къарамажакъман биревге де,
яревкелик де этип турмажакъман биревге де,
22 неге тюгюл де бажармайман
яревкелик этип мен —
ёгъесе тезликде оьлтюрюп къояр эди
Яратгъаным мени!

Элигъу Аюбгъа сёйлей

33 ¹Тынгла гъали, Аюб, мен сёйлейген затлагъа,
къулакъас гъали мени сёзлериме де.

² Муна, ача тураман чы авзумну мен,

3 тамагъымдагъы тилим де сёйлей тура.
Тюз юрекден таба чыгъа сёзлерим мени;
тап-таза гертини сёйлей авзум да мени.
4 Аллагъны Ругъудур мени яратгъаны;
Къудратланы Есини тынышыдыр
яшав бергени де магъа.
5 Жавап бер чи магъа, эгер де бола бусанг,
гъазирлик де гёрюп, къаршы чыкъ чы магъа.
6 Бир тенгбиз чи экевюбюз де
Аллагъны алдында –
сени йимик, шо балчыкъдан
ясалгъанман мен де.
7 Менден гелеген къоркъув
гъеч тартындырмас сени,
къолум да гъеч авур гёрюнюп битмес сагъа.
8 Мен бар ерде шулай деп сёйлединг сен,
мен де эшитип къойдум шону:
9 «Тазаман чы мен, гюнагъым да ёкъ чу мени.
Айыбым ёкъ чу, нукъсансыз да дюрмен мен.
10 Амма айыбымны табып къойду Аллагъ мени,
душманы гъисаплап да тура Оьзюню.
11 Бутларымны бугъавлап къойду Ол мени,
бары да ёлларымны да тергеп тура».
12 Амма айтайым чы сагъа: тюз сёйлемейсен сен,
неге тюгюл де Аллагъ оьрде чи инсандан.
13 Аллагъ инсанны сёзлерине
жавап бермей деп де айтып,
не этесен дагъы ярышгъа чыгъып Ону булан?

- 14 Инсан Оьзюн англамай турса да,
олай да, булай да айта чы Аллагь.
- 15 Къатты юхугъа батып турагъанда инсанлар,
тёшеклеринде къалгъып турагъанда олар,
шо заман тюшюнде, гечеги гёрюнюшлерде
- 16 эшитеген этип къояр Аллагь оланы,
къоркъутуп да турар
Оьзюню гъайран гёрюнюшлери булан.
- 17 Яманлыкъдан ари сакъламакъ учун инсанны,
оьктемликден де къорумакъ учун ону,
18 тюпсюз къакъадан сакъламакъ учун жанын ону,
къабургъа тюшме къоймай сакъламакъ учун ону,
этер шо затланы барын да Аллагь.
- 19 Неде ятывда аврув къабундуруп къояр огъар,
аз мюгълетге де яллыкъ болмас
къаркъарасына ону,
- 20 аш да гирмес къарнына ону,
татывлу ашлардан да къусугъу гелер ону.
- 21 Гёз алда азып битип бара ол,
сюеклери де чыгъып тура ону.
- 22 Тюпсюз къакъагъа ювукълаша тура жаны ону,
къабурда чы бир аягъы булан оьзю де.

*Инсанланы къутгъармакъ учун Аллагь малайикни
йиберип геле*

- 23 Амма мингден бир якълавчу болгъан,
инсанны тюз ёлгъа салагъан малайик,
ягъын да тутуп йиберип ону,

- 24 ону аяп, булай деп айтса:
 «Азат этип кьой ону, тюзсюз кьакьагьа
 тюшюп кьалмасын ол;
 төлев тапгьанман ол учун мен», —
- 25 жагьилленикидей болуп кьалар
 кьаркьарасы ону;
 яшлыкьадагьы гюнлери де
 кьайтып кьалар огьар.
- 26 Дуа этер Аллагьа ол, рагьму да табып кьояр,
 Аллагьны юзюн гөрюп, кьуванып кьалар ол.
 Озьюню муьминлигин кьайтарар
 Аллагь огьар.
- 27 Шо заман адамланы алдында йырлай туруп,
 булай деп билдирер ол:
 «Гюнагь этип, гертини де
 кьынгырлашдырып турдум мен,
 амма оьзюме лайыкьлы кюйде
 такьсырламады Аллагь мени.
- 28 Тюпсюз кьакьадан кьутгьарып алды мени Ол,
 янгьдан ярыкьны гөрюп болагьан болдум мен».
- 29 Гьакь гerti чи, инсангьа эки-уьч керен
 Аллагьдыр буланы барын да этеген.
- 30 Тюпсюз кьакьадан ари
 тайдырмакь учун жанын ону,
 савланы ярыгьы етсин деп огьар,
 Аллагьдыр буланы барын да этеген.
- 31 Кьулакьас чы магьа, Аюб, тынгла чы магьа.
 Токьта чы, мен сөйлежекмен гьали.

- 32 Эгер де айтма затынг бар буса,
жавап бер чи магъа;
айт чы – кёп сююп мюкюр боларман
айыпсызлыгъынга мен де.
- 33 Эгер де ёкъ буса, магъа тынгла чы.
Токъта чы, гыкматлыкъгъа
уьйретермен мен де сени.

Элигъуну экинчи сёйлею

- 34** ¹ Сонг Элигъу сёйлеююн узата:
² Тынглагъыз чы, гъакъыллылар,
сёйлеюме мени.
- Къулакъасыгъыз чы магъа, англавлу адамлар да.
- 3 Тил ашны татывун билегенде йимик,
Къулакъ да бола чы сёзлени айырып.
- 4 Гелигиз, токъташдырайыкъ чы
тюзлюк къайда экенин,
ойлашып къарайыкъ чы, не зат экен рагъму.

Элигъу Аюбну муъминсиз деп айыплай

- 5 Аюб булай дей: «Айыплы тюгюлмен мен,
амма адилли дувандан
магърюм этип къойду Аллагъ мени.
- 6 Тюз бусам да мен –
ялгъанчы гёрюп туралар мени.
Гюнагъсыз бусам да мен,
сав болмай Ону огъундан тийген яра магъа».
- 7 Сувну ичип къоягъандай хорлав этеген

8 Аюб йимик дагъы инсан бармы экен?
 Къылыкъсызлар булан
 къурдашлыкъ юрюте Аюб,
 яманлар булан да аралыкъ тута ол.
 9 «Аллагъгъа ярама къасткъылагъан адамгъа
 гъеч хайыр болмас», – деп айтып юрюй чю ол.

Элигъу Аллагъ адилли экенликге шагъатлыкъ эте

10 Шо саялы, гъакъылы булангъылар,
 тынглагъыз чы магъа!
 Тюзсюзлюк болуп болмас Аллагъда,
 ятдыр Къудратланы Еси яманлыкъгъа.
 11 Этген ишлерине гёре берер Ол инсангъа,
 тийишлисин алар гъар ким де.
 12 Гъакъ герти чи, яманлыкъ этмес Аллагъ,
 Терс дуван да этмес Къудратланы Еси.
 13 Кимдир Ону ер юзюне гъаким этип белгилеген?
 Кимдир Ону аламны устьюне
 гъаким де этип салгъан?
 14 Эгер де Озьюню ругъун алма токъташса Ол,
 тынышын да токътатып къойса,
 15 олюп къалар эди бирден гъар къаркъара,
 хумгъа дёнюп къалар эди инсан да.
 16 Гъакъылынг бар буса, тынгла чы бугъар;
 къулакъас чы мен сёйлеген затгъа да.
 17 Эгер де тюз дуванны суймей болгъан буса,
 гъакимлик этерми эди дагъы Аллагъ?
 Айыплап болармысан дагъы сен де

- 18 Адиллини ва Къудратланы Есин?
Ол чу пачагъа: «Нажжас!» — деп,
вазирлеге де: «Сиз чи кылыкъсызларсыз!» —
деп сёйлейген.
- 19 Ёлбашчылагъа ярама къарамас Ол,
байны да ярлыдан оър салмас,
Аллагъ яратгъан затлар чы дагъы олар бары да.
- 20 Бирден гечортада оълюп къалар олар;
талашып айланып турар инсанлар,
сёнюп де къаларлар;
инсанны къолундан оълюп гетмес гючлюлер де.
- 21 Инсанланы ёлларын тергеп турар Аллагъ;
оланы гъар абатын гёрюп де турар Ол.
- 22 Кылыкъсызлар гирип яшынып болар йимик
не къарангылыкъ, не тун къарангылыкъ ёкъдур.
- 23 Аллагъны алдындагъы дувангъа
чыгъып токътамакъ учун,
инсангъа болжал белгиленмегендир.
- 24 Суалсыз йыгъып къояр Аллагъ гючлюлени,
оъзгелени буса оланы ерине салып къояр.
- 25 Гъакъ герти чи, биле туруп оланы ишлерин,
гечелетип сибирип тайдырар,
дагъытып да къояр оланы.
- 26 Халкъны гёз алдында такъсырлап къояр
гюнагълары саялы оланы;
- 27 арт берип токътадылар чы дагъы
олар Аллагъгъа,
тюшюнмедилер чи дагъы Ону ёлларына да.

- 28 Етишди чи Аллагъгъа
 ярлыланы кычырагъаны,
 эшитди чи Ол
 азап чекгенлени кычырагъанын да.
- 29-30 Эгер де Аллагъ иннемей турса,
 кимдир Ону бетлеп болажакъ?
 Эгер де Аллагъ юзюн яшырып турса,
 кимдир Ону гёрюп болажакъ?
 Халкъгъа къапгъундай болуп,
 кыылыкъсызлар гъакимлик
 этип турмасын деп,
 халкъны да, инсанны да уьстюнде
 токътагъан чы Аллагъ.
- 31 Аллагъгъа булай деп айтсанг яхшы:
 «Айыплыман мен – дагъы гюнагъ этмесмен.
- 32 Эгер де гъали болгъунча
 гюнагъ этип юрюген бусам,
 этмесмен энниден сонг шону мен».
- 33 Товбагъа тюшмекни гери ура бусанг сен,
 савгъат берме герекми дагъы Аллагъ сагъа?
 Мен тюгюл, сенсен чи гъасил чыгъарма тарыкъ.
 Айтып бер чи билегенингни.
- 34 Англавлу адамлар айтар магъа,
 мени эшитген гъакъыллылар да булай дер:
- 35 «Англавсузлугъундан сёйлей чи Аюб,
 гъакъыл чы ёкъ ону сёзлеринде».
- 36 Огъ, кыылыкъсызлагъа хас болгъан
 жаваплары саялы

толу кюйде такъсырланып
 къалсын дагъы Аюб!
 37 Гюнагъына башгётеривню де
 къошуп токътады ол;
 харс уруп айлана ол,
 бизин де мысгъыллай туруп,
 артдырып тура Аллагъгъа къаршы сёзлерин де.

*Элигъуну уьчюнчю сёйлевию: Элигъу Аюбну
 авамлыгъын мысгъыллай*

35 ¹ Сонг Элигъу булай дей:
² – «Аллагъны алдында
 муъминмен чи мен», – деп
 айтгъанынгны тюз гёремисен сен?
 3 «Гюнагъ этмей турмакъда магъа не пайда,
 не умпагъат бар?» – деп
 сорагъанынг да тюз деп эсинге гелеми сени?
 4 Жавап берейим мен сагъа да,
 сени кърдашларынга да.
 5 Кёкге де багъып бир къара чы;
 тергев бер чи булутлагъа –
 нечакъы бийикдедир сенден шолар.
 6 Сен гюнагъ этген булан Аллагъгъа
 болагъан зат бармы шондан?
 Жинаятчылыкъларынгны артдыргъан
 булан да Огъар не бола?
 7 Сен муъмин болуп не берип боласан Аллагъгъа,
 сени къолунгдан тюшегени бармы Огъар?

- 8 Сени гюнагынг оьзюнге ошагъанлагъа тиер,
муьминлигингни де янгыз
инсанлар булан болур аралыгъы.
- 9 Агъ уруп турар зулмуну гючюнден инсанлар;
ялбарып турар зулмучулардан
къутгъарсын деп оьзлени.
- 10 Амма бирев де чи булай деп айтмас:
«Къайдадыр Аллагъ, мени Яратгъаным?»
Ол чу гечелер якълав береген бизге.
- 11 Ол чу англавлу этип къыржанлардан
айыргъан бизин,
Ол чу кёклердеги къушлардан да
гъакъыллы этген бизин.
- 12 Чакъырыв этер олар, амма яманланы
оьктемлиги саялы
жавап чы алып битмес олар.
- 13 Дюр, къулакъасмас Аллагъ бош ялбарывгъа,
эшитмес Къудратланы Еси шону.
- 14 Сен Аллагъны гёрмегенмен деп
айтып турсанг да,
амма Аллагъны тюз дуваны бар чы,
къаравуллап тур чу шону!
- 15 Бары къзапланывун бакъдырмагъан чы
сагъа Аллагъ гъали де,
жинаятчылыкъларынг учун да
такъсырламагъан чы Ол сени.
- 16 Тарыкъсыз бош лакъыргъа ачды Аюб авзун,
билмей туруп сёзлерин де артдырып тербеди ол.

*Аллагъны адиллигини гъакъындагъы Элигъуну
ахырынчы сёйлею*

36 ¹ Сонг Элигъу булай деп къоша:
² – Бираз токъта гъали, Аллагъгъа байлавлу
 дагъы да айтма затым барны
 гёрсетип берермен мен сагъа.
³ Ойларымны арекден башлайым чы мен,
 Яратгъанымны адиллилигин
 гёрсетип берейим.
⁴ Гъакъ герти зат, ялгъан ёкъдур чу
 сёзлеримде мени,
 сени алдынгда камилмен чи билим якъдан.
⁵ Къудратлыдыр Аллагъ,
 амма суймей тюгюл Ол инсанланы;
 зордур Ол гъакъылыны гючю булан.
⁶ Яшама къоймас Аллагъ яманланы,
 зулмулангъанланы да якълап турар Ол.
⁷ Гёзлерин айырмаc муъминлерден Аллагъ;
 пачалар булан тахларда олтуртар оланы,
 гъар даимге де оърлендирип къояр оланы.
⁸ Эгер де шынжырлар булан
 бугъавланып къалгъан буса инсанлар,
 балагълар да къобуп къалгъан буса олагъа,
⁹ Аллагъ шолай гёрсетип бере чи
 оланы ишлерин де,
 жинаятчылыкъларын да, хохабазлыгъын да.
¹⁰ Дарс берер Аллагъ олагъа,

- товбагъа тюшмекни де бுவарар
 гюнагълары саялы.
- 11 Эгер де тынглама да тынглап,
 къуллукъ этип турса Огъар,
 ахыры хайыр болуп къалар оланы,
 шатлыкъда оьтгерер
 къалгъан оьмюрюн де олар.
- 12 Эгер де тынгламай къойса олар,
 тюшюп гетер къабуруна,
 оьлюп де къалар билимсиз.
- 13 Къзапланывдан толгъан чы
 аллагъсызланы юреклери;
 шынжырлар булан бугъавлап къойса да
 Аллагъ оланы,
 кёмек тилеп турмас дагъы олар.
- 14 Зиналыкъ юрютеген эргишилени арасында
 жагъиллей оьлюп къалар олар.
- 15 Амма азап чегегенни азапдан таба
 къутгъарар Ол,
 балагъдан таба эшитеген де этип къояр ону.
- 16 Сени де тыгъыслыкъдан
 пуршавлукълары ёкъ ерге –
 уллу эркинликге чыгъарып къояр эди Ол,
 тюрлю ашлардан да
 толтуруп къояр эди тепсингни сени.
- 17 Амма яман къылыкълы адам йимик
 ойлашасан сен,
 шо саялы адилли дуван етмей къалмас сагъа.

- 18 Сакъ бол, вёре, байлыкъгъа
алданып къалмагъай эдинг,
уллу рушбат да бузуп къоймагъай эди сени.
- 19 Байлыгъынг балагъдан
къутгъарармы экен дагъы сени,
бары да гючюнг къутгъарармы экен дагъы?
- 20 Озьюню къарангылыгъында
халкълар кырылып къалагъан
гечелер гелмекни ёрамагъай эдинг сен.
- 21 Сакъ бол, вёре, авуп къалмагъай эдинг
къылыкъсызлыкъгъа багъып;
балагъ булан сыналма тюшер сагъа шо саялы.

Аллагъны зорлугъу

- 22 Зор къудратлыдыр Аллагъ.
Дагъы насигъатчы бармы экен Огъар ошап?
- 23 Кимдир Аллагъгъа Ол нечик иш гёрме
тарыгъын гёрсетип болагъан,
неде Огъар: «Сен тюз тюгюлсен», —
деп айтып болагъан?
- 24 Сен буса Аллагъны ишлерин
оър этип турмакъны гъакъында ойлашып тур.
Инсанлар йыр айтып турар шоланы гъакъында.
- 25 Гёрюп тура эдилер
бары да инсанлар шо ишлени;
тамаша болуп тура эдилер тезден шологъа.
- 26 Зордур Аллагъ, гъеч тюшюнюп болмасбыз
биз Огъар.

- 27 Санама да бажарылмас Ону йылларын.
Сув тамчыланы жыйып йиберип Аллагъ,
янгургъа айландырып къояр шоланы.
- 28 Бавукълукъну тегер булутлар,
улли янгурлар да явар инсанлагъа.
- 29 Кимдир къара булутланы гечювюне де,
Ону чатырындан чалынагъан
телиянгурну окъюрювюне де
тюшюнюп болагъан?
- 30 Муна, яшмынланы йибере тура
Озьюню айланасына Ол,
яшырып къоя тавланы башларын да.
- 31 Шолай гъакимлик этип турар
халкъланы устьюнде,
аявсуздан рызкъы да берип турар Ол.
- 32 Аллагъны къолундан чыгъар яшмын,
биревлени дагъытмакъ учун
яшмынгъа буйрукъ береген де Олдур.
- 33 Кёк кёкюрев чю алатолпанны гелмеклигин
алданокъ билдиреген,
яманлыкъгъа къаршы къайнап тура чы
Аллагъны къзапланыву.

37 ¹Титиреп гетер шондан юрегим мени,
атылып чыкъма да гъазир болар
тешюмден шо мени.

- ² Тынглагъыз чы! Тынглагъыз чы Аллагъны
кёк кёкюревдей тавушуна,

- Ону авзундан чыгъагъан
 такъырлавгъа да тынглагъыз чы!
- 3 Бютюн кёклени тубюне
 йиберип турар яшмынланы Ол,
 дюньяны бир къырыйларына ерли де
 йиберип турар шоланы.
- 4 Арты булан окъюрюп турар тавушу Аллагъны,
 зор уллу тавуш булан окъюрюп турар Ол.
 Тавушу эшитилгенде Ону,
 яшмынланы да токътатып турмас.
- 5 Гъайран окъюерер Озьюню тавушу булан Аллагъ,
 уллу ишлер этип турар Ол –
 тюшюнме кыйын болар бизге.
- 6 Булай дер Ол къаргъа: «Яв топуракъгъа».
 Янгургъа да, телиянгургъа да:
 «Тёгюп туругъуз чу гючлю кюйде!» – дер Ол.
- 7 Шо кюйде инсанлагъа озлени ишлерин
 токътатма борчлу этип къояр Аллагъ,
 гёрюп турар инсанлар да Ону ишлерин.
- 8 Гирип яшынарлар кыржанлар
 озлени инлеринде,
 ятып да турар озлени уяларында.
- 9 Аллагъны ял алагъан еринден
 чыгъар шайтан ел,
 шималдан гелеген ел буса
 гелтирер сувукълукъну.
- 10 Аллагъны тынышыдыр бузну болдурагъаны да,
 эркин толкъунланы къатдырып къоягъаны да.

- 11 Бавукълукъдан толтурар къара булутланы Ол,
яшмынланы да йиберип турар
булутлардан таба.
- 12 Аллагъ буюргъанны эте туруп,
Ону буйругъун кюте туруп,
айланып турар шолар ер юзюню уьстюнден.
- 13 Не адамланы такъсырлайгъан
аврувдай гелип турар,
неде олагъа рагъму савгъат эте туруп,
тоюндуруп турар топуракъны.
- 14 Тынгла чы бу затлагъа, Аюб;
ойлашып къара чы, нечик тамашадыр
Аллагъны ишлери.
- 15 Къара булутлагъа Аллагъ
гъакимлик этеген кюйню,
Озьюню булутундан таба яшмындай
йыртыллайгъан кюйню
билеми экенсен дагъы сен?
- 16 Кёкде булутлар нечик илинип токътагъанын
билеми экенсен сен?
Билими булан камил болгъан Аллагъны
тамаша ишлерин билеми экенсен сен?
- 17 Ер юзю кыбла елни алдында
тынып токътагъанда,
исси болар сагъа озьюнгню гийиминг булан.
- 18 Сенмисен дагъы Аллагъ булан бирче
къуюлгъан гюзгюдей къатты кёклени
ййып къойгъан?

- 19 Огъар не айтма тарыкъны
уыйретип къой дагъы бизге,
къарангылыкъны себебинден сѣз тапма
гючюбюз ёкъ чу бизин.
- 20 Кимдир Аллагъгъа: «Мен Сени булан
сѣйлермен», – деп айтып болажакъ?
Ким суюе дагъы оьзюне оьлюм ёрама?
- 21 Кёклени ел тазалагъан сонг,
шонда гюнеш йыртыллап турагъанда,
бирев де къарап болмас шо гюнешге.
- 22 Шималдан таба бир алтын
йыртыллавукъ геле тура;
къоркъунчлу зорлугъу булан Аллагъ
ювукълашып геле тура.
- 23 Къудратланы Еси –
гъеч тюшюнме болмасбыз Огъар биз,
зор уллудур къудраты булан да,
гертилиги булан да Ол.
Зор уллудур муъминлиги Ону,
зулму этмес биревге де Ол.
- 24 Шо саялы да къоркъар инсанлар Аллагъдан,
гѣрюп болмас бир гъакъыллы да Ону.

Раббибиз Аюбгъа жавап бере

38 ¹Шо заман Раббибиз алатолпанны ичинден таба
Аюбгъа жавап бере. Ол булай дей:

- ² – Ким болуп къалгъансан сен
билимсиз сѣзлеринг де булан

3 Мен ойлашгъан затны къаралап сёйлеме?
Эргиши йимик гъазирлик гёр гъали;
Мен суал бережекмен, сен бусанг жавап бер.

Топуракъны ва денгизни гъакъында

4 Къайда эдинг сен Мен
топуракъны яратагъанда?
Биле бусанг, жавап бер гъали Магъа.
5 Кимдир шогъар дазуну белгилеген?
Озокъда, билесен сен шону!
Кимдир шо топуракъны устьюнден
оьлчев аркъанны тартгъан?
6 Не затны устьюнде токътагъан
топуракъны кюрчюсю,
Кимдир шону кюрчюсюне
инг аслу ташны салгъан да?
7 Йырлап тура эдилер чи шо заман
тангдагъы бары да юлдузлар,
сююнмеклигинден къуванып
тура эдилер чи малайиклер де.
8 Кимдир денгизни къапулар салып
бегитип къойгъан?
Шо заман топуракъны теренинден
чыгъып тура эди чи шо;
9 денгизни гийими этип къойдум чу
Мен къара булутланы,
къалын алаша булутгъа
чырмап къойдум чу шону,

- 10 дазулар белгилеп кьойдум чу Мен денгизге,
 кьапулар да салып кьойдум чу тогъасы да булан.
 11 Шо заман: «Шу ерге ерли чыгъарсан,
 тек ари чыкъмассан,
 шунда болур сени октем толкъунларынга
 дазу», – деп айтдым чы Мен.

Тангны, къарангылыкъны ва ахыратны гъакъында

- 12 Сагъа бир сама да эртенге буйрукъ берме,
 тангны ярыгъына да
 оъз ерин гёрсетме тюшгенми?
 13 Ер юзюню къырыйларындан тутуп йиберип,
 къылыкъсызланы алып ташласын шондан деп,
 буйрукъ бердингми дагъы тангны ярыгъына сен?
 14 Басылгъан мюгьюр сазбалчыкъны
 тюрлендирип кьоягъаны йимик,
 тап шо кюйде топуракъ тюрленип къала,
 тюрлю тюсю кьумачдай болуп да къала.
 15 Амма чыгъарылып алынгъан чы
 къылыкъсызлардан ярыкъ,
 сындырылып къалгъан чы оланы
 гётерилген кьолу да.
 16 Етишип болгъанмы экенсен
 денгиз баш алагъан ерлеге сен,
 аягъынг да басылгъанмы экен
 сувну айланмасыны тюбюне сени?
 17 Ачылгъанмы эди экен
 оълюмню эшиклери сагъа?

- Гөрдюнгмю экен тун
къарангылыкъны къапуларын да?
18 Тергеп чыкъдынгмы экенсен
топуракъны генглигин сен?
Айт чы Магъа, эгер де биле бусанг
буланы барын да.
19 Къайда экен ярыкъны уюне элтеген ёл?
Къайда экен къарангылыкъны ожагъы да?
20 Неде шо къарангылыкъны тийишли ерине
тайдырып боласандыр сен?
шону ожагъына багъып
элтеген ёлну да билесендир?
21 Озокъда, билесендир,
шоланы тенглисисен чи дагъы сен,
шолай узакъ объюр сюрюп де турасан чы сен!

Кёклени гъакъында

- 22 Гиргенми экенсен
къар сакъланагъан ерлеге сен,
гёргенми экенсен буз болагъан ерлени де сен?
23 Къайгъылы девюрлер, давланы,
ябушувланы гюнлери етип къалгъанча,
сакълап турарман шоланы Мен.
24 Не йимик ёллардан яйыла экен ярыкъ,
не йимик ёллардан таба оьте экен
ер юзюне гюнтувуш ел де?
25 Кимдир уллу янгургъа тегюлме
ерлер этип къойгъан,

- 26 телиянгургъа да ёл салып къойгъан?
Адамлар яшамайгъан топуракъланы,
адамлар ёкъ дангылланы
- 27 сугъармакъ учун этилген чи шо затлар.
Къыр чёллени сувдан тойдурмакъ учун,
топуракъдан отну оьсдюремек учун
этилген чи шо затлар.
- 28 Янгурну атасы бармы экен?
Кимдир чыкъ тамчыланы
яшны йимик табагъан?
- 29-30 Сувлар ташдай къатып къалагъанда,
денгизлени уьстю бузлап къалагъанда,
кимни къарнындан чыгъа экен буз?
Ким экен къыравну да яшавгъа чыгъарагъан?
- 31 Боламы экенсен сен Уълкерлени
тююнюн тартып байлап къойма,
Орионну* белбавун да чечип къойма?
- 32 Боламы экенсен сен
буржланы заманында чыгъарып къойма,
Тиши аювну** балалары да булан
алып юрюп турма?
- 33 Белгилими экен сагъа кёклердеги къайдалар?

* 38:31 *Орион* – бурж. Бырынгъылар шо буржда белинде чокъмары да булангъы гъавчуну сюлдюрюн гёре болгъанлар. Орионну белбаву уьч ярыкъ юлдуздан амалгъа гелген.

** 38:32 *Тиши аюв* – Етти Юлдуз деген бурж.

- Боламы экенсен сен ер юзюнде
 шоланы гьакимлигин токъташдырып кьойма?
 34 Къатты агъымлы сувлар сагъа тынгласын учун,
 боламы экенсен сен тавушунгну
 къара булутлагъа гөтерип сөйлеме?
 35 Буюрамы экенсен сен яшмынлагъа ёл чыкъма,
 «Мунабыз биз», – деп айтармы экен шолар сагъа?
 36 Кимдир ибисге* гьакъыл берип кьойгъан?
 Кимдир хоразгъа англав берип кьойгъан да?
 37 Булутланы санап болардай
 кимдир шончакъы да гьакъыллы?
 Ким бола экен кёклердеги
 савутланы** бошатып кьойма?
 38 Шо заман чанг батмакълыкъгъа
 айланып къалар,
 балчыкъ холалар да
 ябушуп къалар бир-бирине.

Къыржанланы яшаву гьакъында

- 39-40 Сенмисен дагъы тиши арслангъа
 гъавдагъы тюшюмюн тутуп береген?
 Сенмисен дагъы уяларында
 яшынып токътаян

* 38:36 *Ибис* – узун, назик, къайтыкъ бурну булангъы кьуш. Ибислер тропик якъларда озенлени ва кёллени ягъасында яшайлар.

** 38:37 *Кёклердеги савутлар* – булутлар.

- неде уљкю тјупде пусгъунда ятып токътагъан
ону балаларын тойдуруп къоягъан да?
41 Кимдир дагъы къаргъа балалар ач да къалып,
Аллагъгъа чакъырыв этегенде,
оланы анасына ем береген?

39 ¹ Билеми экенсен сен къыр эчкилени тувгъан
заманын?

- Гёргенми экенсен сен
мараллар къозлайгъан кююн?
2 Сенмисен дагъы токъташдыргъан олагъа
нечакъы заман буваз болма тарыгъын?
Билеми экенсен сен оланы къозлайгъан за-
манын?
3 Бюгюлген гъалында къозлар олар,
шолай къутулар авурлугъундан олар.
4 Авлакъларда гюч алар балалары оланы;
сонг гетип, къайтмай къалар
аналарыны янына.
5 Кимдир къыр эшеклеге эркинлик берген?
Кимдир оланы аркъанлардан азат этген?
6 Чёллерде ерлешдирип къойдум Мен оланы,
тузлакъланы* да турагъан ери
этип къойдум оланы.

* 39:6 *Тузлакълар* – кёп тузу булангъы топуракълар. Шо себепден булай топуракъларда оьсюмлюклер аз бола неде бирдокъда болмай.

- 7 Кюлкюлю тиер шагъарны къавгъасы
къыр эчкилеге,
гъайдавчусуну къычырагъанын да
эшитмес олар.
- 8 Тавлардан аш излей айланар олар,
гъар отну да гъаран табып турар олар.
- 9 Рази болармы экен къыр бугъа
сагъа къуллукъ этме?
Гече къалармы экен сени
отлугъунгну къырыйында ол?
- 10 Сагъа деп авлакъны сюрсюн учун,
егип болармы экенсен сабангъа ону?
- 11 Умут этерми экенсен къыр бугъаны гючюне,
инанып тапшурармы экенсен
загъматынгны да огъар?
- 12 Инанармы экенсен ашлыгъынгны да гелтирип,
ол шону инныргъа тегюп къояр деп?

Тюекъушну, атны ва къыргъыйны гъакъында

- 13 Шат къагъып айланар къанатларын тюекъуш,
къысгъадыр къанатлары ону,
амма нечик гезелдир къуву!
- 14 Топуракъгъа къозлар
тюекъуш йымырткъаларын,
къайнар къайырда къояр
исси болуп турма шоланы.
- 15 Ичибушмас янчылып
къалажагъына йымырткъаланы,

кыыржанлар да таптап болажагъын шоланы.
 16 Ятлагъа йимик рагъмусуз чу
 тюекъуш жюжеклерине,
 къоркъуп да билмес загъматы
 негъакъ болуп къалардан,
 17 неге тюгюл де магърюм этип къойгъан чы
 гъикматлыкъдан ону,
 сав гъакъыл да бермеген чи Аллагъ огъар.
 18 Амма тюекъуш гётерилип, чабып йибергенде,
 рагъат озуп къалар ол атдан да, атлыдан да.
 19 Сенмисен дагъы атгъа гюч берген,
 бойнун ял булан безендирип къойгъан ону,
 20 ченгерткидей атымла да борчлу этген ону?
 Къоркъунчлу чу кишневю атны.
 21 Гючюнден сююнуп, ерге
 къагъып тербер туягъын ол,
 ёртуп да тербер ябушувгъа багъып.
 22 Кюлкюсю гелер къоркъунчгъа ону,
 гъеч бюдюремес,
 гъатта кыылыч да токътатмас ону.
 23 Садакъ зангырлап турар къабургъасында ону,
 йыртыллап турар сюнгюлени
 узунлары да, кыысгъалары да.
 24 Ютуп турар ачувланмакъны гючлюлюгюнден
 топуракъны ол,
 токътатма бажарылмас зурнай согъулгъанда ону.
 25 Кишнеп турар зурнайны авазына ат;
 арекденокъ гъис этип турар ябушувну,

асгербашчыланы чакъырывун да,
 асгерлени кычырывун да.
 26 Къанатларын кыыблагъа багъып яя туруп,
 сени гыкматлыгъынг буланмы экен
 кыыргъыйны саркъып учуп турагъаны?
 27 Сени ихтиярынг буланмы экен
 къаракъушну оърлеге къалкъып учуп гетегени,
 бийикликде оъзюню уясын тигегени де?
 28 Ярларда турар, гечелени де
 шонда оътгерип турар ол;
 тавну къаясы чы ону беклиги.
 29 Шондан таба чы къаракъуш
 гъав этме гъазирленегени;
 кѣп арекден гѣре чи гѣзлери де ону.
 30 Къан чы ону балалары ичегени;
 къайда оълген жан бар буса,
 шонда болур къаракъуш да.

Аллагъ Аюбну жавап берме чакъыра

31 Раббибиз булай дей Аюбгъа:
 32 – Сен къалгъанмысан, гъей къалмагъалчы,
 Къудратланы Есине насигъат берме?
 Аллагъны айыплайгъан оъзю
 жавап берип къойсун чу Огъар!
 33 Шо заман Аюб булай деп
 жавап берер Раббибизге:
 34 – Мен шонча да тарыкъсыз затман чы –
 нечик жавап берейим экен мен Сагъа?

35 Аям булан къаплап ябып къояйым авзумну мен.
Бир керен айтдым –
даггы такрарлап турмайым,
эки керен айтдым –
гъали буса тынып къалайым.

*Раббибиз Аюбгъа Оъзю яратгъан аждагъаны ва
Ливъятанны гёрсете*

40 ¹Раббибиз де алатолпанны ичинден таба
Аюбгъа булай дей:
² – Эргишидей тартып байлап къой чу белингни;
Мен суаллар берейим,
сен бусанг жаваплар къайтар.
³ Гери урармы экенсен Мени дуванымны сен?
Оъзюнгню онг гёрсетемен деп,
Мени айыплармы экенсен?
⁴ Аллагъныкидей къудрат бармы экен сенде,
Онукидей окюреми экен тавушунг да сени?
⁵ Шолай буса, макътавлукъ да, оърлюк де булан
безендирип къой чу оъзюнгню,
опуракъдай гийип къой чу намусну да,
зорлукъну да.
⁶ Ихтияр берип къой чу
къазапланывунга оъзюнгню,
октемге къарап йиберип,
ювашландырып къой чу ону,
⁷ хохабазгъа къарап йиберип,
тёбен этип къой чу ону,

8 топуракъгъа ябушдуруп къой чу яманланы.
 Топуракъгъа яшырып къой чу
 оланы барын да бирче,
 тѣлеге салып бегитип де къой чу оланы.
 9 Шо заман Мен Оъзюм
 макътап къоярман сени;
 онг къолунг чу дагъы
 къутгъарып къойгъан сени!
 10 Бир тергев берип къой чу аждагъагъа,
 Сени йимик Мен ону да яратдым чы;
 оыгюз йимик от ашай чы ол да.
 11 Нечик гюч бар ону бутларында,
 нечик къаттыдыр къурсагъыны
 жымчыкъэтлери де ону!
 12 Къарагъайдай къатты чы къуйругъу ону;
 чандырлары да чырмалып турар ону.
 13 Ез быргъылар йимик чи бутлары аждагъаны,
 темир чубукълар йимик чи сюеклери де ону.
 14 Аллагъны ишлеринден инг де зорудур ол;
 янгыз шо аждагъаны Яратгъан болар
 къылыч гѣтерип огъар.
 15 Оъзюнде бары да къыржанлар
 ойнакълап турагъан
 тавлар чы рызкъыны береген огъар.
 16 Оъсюмлюклени къалынлыгъында
 ятып турар ол,
 батмакълыкъдагъы къамушланы арасында
 яшынып да болар ол.

- 17 Салкъынлыкъда яшырып сакълар
къалын отлар ону,
гиччи озенни къырыйындагъы таллар да
аралап турар ону.
- 18 Гъалек болуп гетер озен,
амма къоркъунмас аждагъа;
Ярден озен авзуна агъып турса да ону,
гъеч къарсаламас дагъы ол.
- 19 Кимдир къармакъгъа
тутуп болажакъ аждагъаны?
Кимдир чанчгъыны
ону бурнуна сугъуп болажакъ?
- 20 Болармы экенсен сен
къармакъ булан чыгъарып Ливьятанны,
болармы экенсен сен
аркъан булан байлап ону тилин де?
- 21 Аркъан тартып болармы экенсен
бурнун тешип ону,
тешип чыгъарып болармы экенсен
чанчгъы булан якъсьюегин де ону?
- 22 Ялбарып турармы экен сагъа Ливьятан,
юваш сёйлеп де турармы экен сагъа ол?
- 23 Сагъа даимге ялчы боларман деп,
дыгъар байлармы экен сени булан ол?
- 24 Жымчыкъ булан йимик
ойнармы экенсен ону булан,
къаравашларынг кеп алсын деп,
байлап къоярмы экенсен ону?

- 25 Сатывгъа чыгъарып турармы экен
балыкъчылар Ливьятанны,
пайлап турармы экен
савдюгерчилеге де чархын ону?
- 26 Гёнюн тешип чыгъарармы экенсен
сюнгю булан ону,
башын тешип де чыгъарармы экенсен
балыкъчыны сенеге булан ону?
- 27 Бир тийип къарасанг Ливьятангъа,
бир заманда да ойлашмассан
ябушувну гъакъында.

41

- ¹ Бош затлардыр умутлары ону!
Йыгъылып къаларсан бир гёрюнюшюнден ону.
- 2 Огъар пуршав этер йимик къоччакълар ёкъ чу;
ким экен шо заман алдымда
токътап болажакъ Мени?
- 3 Магъа къаршы чыкъгъан гъар кимге
къайтарышын этермен Мен.
Меники чи кёклени тубюндеги бары да зат.
- 4 Ону къаркъарасыны санлары гъакъында,
ону гючю,
гъайран бою-сою гъакъында
айтмай туруп болмасман.
- 5 Ким экен ону уьст гийимин чечежек?
Ким экен ону эки къат гюбесин тешип болажакъ?
- 6 Ким герип ачар
ичи бек яман тишлерден толгъан

- авзуну къапуларын ону?
7 Ону аркъасында мюгьюр басылгъандай
тыгъыс салынгъан къалкъанланы
бойлары бар чы.
- 8 Олар бир-бирине
шолай къысылып токътагъан чы,
гъатта оланы арасындан гъава сама да оьтмес.
- 9 Бири-бириси булан
къатты кюйде кьурашдырылгъан,
бири-бирисине ябушуп къалгъан,
гъатта айырып алма да бажарылмас оланы.
- 10 Яшмын яшнап йиберер, шюшгюргенде ол,
тангны шавлалары йимик болар гёзлери де ону.
- 11 От чыгъып гетер авзундан ону,
учгъунлар да чачырап гетер шондан.
- 12 Яллайгъан къамушну устьюнде
бокьурлап къайнайгъан
къазанны ичинден йимик,
къююлуп-къююлуп тютюн
чыгъып тербер танавларындан ону.
- 13 Къабуздуруп къояр жжжымланы тынышы ону,
ялын да чыгъып турар авзундан ону.
- 14 Гюч яшай чы бойнунда ону,
къоркъунч да чаба чы алды булан ону.
- 15 Лагъимлеп ябушдурулгъан чы къаркъарасы ону,
бир де башгъа тюгюл къююлгъандай,
гъеч бюдюремес ол.
- 16 Ташдай къатты чы юреги ону,

- 17 тюпдеги тирменташдай къатты да дюр чю ол.
 Ол эретургъанда,
 къартыллап йиберер гючлюлер.
 Артгъа тартылар басгъыныны гючюнден ону.
- 18 Гючсюз чю огъар къаршы къылыч;
 гъеч чатмас огъар не узун сюнгю,
 не къысгъа сюнгю, не окъ.
- 19 Темирни салам чакъы да,
 багъырны да чириген агъач чакъы да гёрмес ол.
- 20 Къачма борчлу этмес окълар ону,
 къувукъ йимикдир сарпандан
 атылагъан ташлар да огъар.
- 21 Салам йимикдир чокъмартаякъ огъар,
 кюлеп къояр сюнгюню сызгъырывуна да ол.
- 22 Итти сыныкъ гесеклер йимик чи
 къурсагъы ону,
 инныр басагъан такътадай
 ябушуп къалар балчыкъгъа ол.
- 23 Къазан йимик къайнатар
 терендеги сувланы ол,
 къайнайгъан майдай бокъурлатар денгизни ол.
- 24 Ярыкъ береген гъыз къалар артындан ону,
 акъ гёбюк йимик гёрюнер тюпсюз къакъа да.
- 25 Тенг гелеген ёкъ чу бу дюньяда огъар —
 къоркъув не зат экенни билмейген кюйде
 яратылгъан чы ол,
- 26 хохабазланы да хохабазыдыр ол —
 пачасыдыр бары да окътемликни ол.

Аюб товбагъа тюше

42 ¹ Шо заман Аюб булай деп жавап бере Рабби-
бизге:

² – Мен билемен:

Сен этип болмайгъан зат ёкъдур,
Сагъа къаршылыкъ
билдирме де болмай чы бирев де.

³ Сен: «Кимдир шо Мен хыял этеген затны
бузагъан авам?» – деп сорадынг.

Дюр, мен объюм англамайгъан затланы,
объюм де билмейген,
магъа тамаша гёрюнеген затланы
сёйлеп юрюдюм.

⁴ Сен: «Къулакъас чы Магъа, сёйлей тураман Мен;
суаллар берейим, сен буса

жавап бер гъали Магъа», – дединг.

⁵ Алда мен янгыз эшите эдим Сени гъакъынгда,
гъали буса гёзлерим булан гёрюп тураман Сени.

⁶ Шо саялы гери ураман мен бары затны,
товбагъа тюшемен чанггъа да, кюлге де батып.

Ахыр бёлюк

⁷ Аюбгъа шону да айтып, Раббиз Теман уълкели
Элипазгъа булай деп сёйлей:

– Сен де, сени эки къурдашынг да Мени къулум Аюб
чакъы да Мени гъакъымда тюз затны сёйлемедигиз. Шо
саялы Мен сизин уъчевюгюзге де бек ачувлуман. ⁸ Шо

саялы сиз етти жагьил обгюз де, етти кьой да алып, Мени кьулум Аюбну янына да барып, обзюгюз учун яллалып кьурбан этигиз. Мени кьулум Аюб сизин учун дуа этер, Мен буса ону дуасын кьабул этермен, сизин авлиялыгъызгъа гёре иш де гёрмесмен. Сиз Мени кьулум Аюб чакъы да Мени гьакъымда тюз затны сёйлемедигиз.

⁹Теман уьлкели Элипаз, Шуагъ уьлкели Билдат, Наама уьлкели Сопар Раббибиз обзлеге айтгъан кюйде иш гёрелер. Раббибиз де Аюбну дуасын кьабул эте. ¹⁰Кьурдашлары учун дуа этип битген сонг, Раббибиз Аюбгъа девлетин кьайтара, огъар алда болгъанындан эсе эки керен артыкъ этип бере. ¹¹Аюбну бары да инилери, кьызардашлары ва ону алдан берли таныйгъанланы барысы да гелип йиберип, ону булан уьюнде ашап туралар. Раббибиз йиберип гелген сынавлар саялы олар Аюбну кьызгъанып, ону гёнгюн алып сёйлейлер. Оланы гьариси Аюбгъа бирер гюмюш акъча ва бирер алтын юзюк берелер.

¹²Раббибиз Аюбну кьалгъан обмюрюнде ону алдагъы обмюрюнден эсе артыкъ кюйде рагъмусун гёрсетип тура. Энни ону он уьч минг кьою, алты минг туюси, минг жут обгюзю ва минг тиши эшеги бола. ¹³Дагъы да Аюбну етти уланы ва уьч кьызы бола. ¹⁴Уллу кьызына ол Емима, экинчисине Кесиа, уьчюнчюсюне буса Керенгаппух деп атлар кьоя.* ¹⁵Бютюн дюньяда

* 42:14 *Емима* – Бу ат «гёгюрчюн» демек бола. *Кесиа* – Бу ат «дарчин терекни чечеги» демек бола. *Керенгаппух* – Бу ат «кирпиклени шавласы» демек бола.

Аюбну кызлары йимик дагъы шолай гёзел тиштайпа болмай. Кызланы атасы олагъа эркъардашлары булан тенг кюйде варислик къоя.

¹⁶ Шондан сонг Аюб дагъы да юз къыркъ йыл оьмюрюсюре. Огъар оьзюню авлетлерин, дёртючю наслугъа ерли оланы авлетлерин де гёрме насип бола. ¹⁷ Аюб къарт чагъында, яшавдан тазза тойгъан сонг гечине.